

Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Møtested: TEAMS
Dato: 16.02.2024
Tidspunkt: 10:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 1/2024	Godkjenning av innkalling og valg av medlem til å skrive under protokoll		
ST 2/2024	Sak - Grimsdalen LVO - pålegg om retting - bod og plattning - Verkjessætra - fasetting av tvangsmulkt		2022/10258
ST 3/2024	Sak - Rondane NP - Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2024 - vedlikehold - bru over Ula ved Spranget - DNT Oslo og Omegn		2023/9415
ST 4/2024	Sak - Dovre NP - dispensasjon - flytting av mose- og slåttebu - Frisvollhuset - 230/1/233 - Kari Stina Hjerkin Rabbum - Ellen Hjerkin Lauritzen		2023/9310
ST 5/2024	Sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - fjerning av eksisterende utedo og oppføring av ny - Storrvatnet - Dovre fjellstyre		2022/3003
ST 6/2024	Sak - Frydalen LVO - dispensasjon - skilting av tursti - Frybrua - Fryosbrua - Kvamsfjellet Vel		2023/15217
ST 7/2024	Rondane-Dovre NP - Retningslinjer kommersielt merke		2024/1881
ST 8/2024	Delegerte vedtak		
DS 1/2024	Rondane NP - Dovre NP m.fl. - dispensasjon - motorferdsel 2024 - 2027 - bruk av helikopter og snøskuter for telling av villrein - Rondane Nord villreinutvalg		2024/1910
DS 2/2024	Delegert sak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - 2027 - barmark - bruk av jernhest i forbindelse med elgjakt - Strandsetersameiet øst - Daniel Kristoffersen		2024/1213
DS 3/2024	Delegert sak - Dovre NP - dispensasjon - motorferdsel - frakt av laftetømmer og bygningsvirke - Frisvollhuset - 230/1/233		2023/9310
DS 4/2024	Delegert sak - Rondane NP - Frydalen NP - søknad om motorferdsel til Rondvassbu - snødekt mark - 2024 - 2025 - DNT Oslo og Omegn		2022/11533
DS 5/2024	Delegert sak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - barmark - 2024 - 2027 - uttransport felt elg - Tore Hartz		2024/166
DS 6/2024	Delegert vedtak - Dovre NP - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - snødekt mark - transport til to mosehus i Einbuggdalen - Storhøe - Breijordet - Tore Killi Moastuen		2024/309
DS 7/2024	Delegert sak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - 2027 - snødekt mark - transport til jakthytte - Bjønnberget - Tore Hartz		2023/15439

DS 8/2024	Delegert sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - 2027 - snødekt mark - ettersyn av Haverdalseter turisthytte - Knut Ståle Sætrum		2023/15471
DS 9/2024	Delegert vedtak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2024 - snødekt mark - Korstadbu ved fremre Vulutjønn - Anders Anne		2023/15022
DS 10/2024	Delegert sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - 2026 - barmark - Haverdalsvegen - transport til måsåbu ved Ryddølstjønn - Mette Onsum Berg - Johan Dokken		2023/14461
ST 9/2024	Referatsaker		
RS	Motorferdsel for frakt av steinblokker fra Puttenvegen til sti til Formokampen ved Skjerungåe - Sel fjellstyre		2023/15293
RS	DNT Oslo og Omegn - aktivitetskalender 2024 - Rondane - hensynet til villrein		2024/1502
RS	Motorferdsel for frakt av steinblokker fra Puttenvegen til sti til Formokampen ved Skjerungåe - vedtak - Sel kommune		2023/15293
RS	Avtale om transportoppdrag - Høvringen sti- og løypelag		2023/15293
RS	Årsmelding 2023 for Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten		2024/1451
RS	Svar - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - rapportering av antall anmeldelser til politiet i 2023 - brudd på miljøregelverket		2024/343
RS	Vedtak om overtredelsesgebyr - Rondane NP - ulovlig bruk av drone til filming - Rondeslottet og Vinjeronden	X	2023/12362
RS	Svar - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - barmark - snødekt mark - vedlikehold av Himmeldalsetra - Andreas Hartz - alternativ trase 2024		2021/11443
RS	Kopi - kvittering for levert rapport - tiltaksmidler 2023		2022/9164
RS	Kopi - Forslag til tiltaksplaner for syv villreinområder		2022/10917
RS	Rondane NP - Grimsdalen LVO - stikking av skiløyper til Haverdalseter - innspill		2021/12779
RS	Svar - Frydalen LVO - vegen til Nordre Eldåseter (Nysteig) - hastesak		2023/15440
RS	Grimsdalen LVO - Parkeringsplass ved Tollevshaugen		2023/7024
RS	Rondane NP - fornying av informasjon på Formokampen - framdriftsplan og budsjett		2023/4673
RS	Kopi - vedtak - fornyelse av periode - ervervsmessig kjøring med snøskuter 2024 - 2028		2023/15107

RS	Administrativt kontaktutvalg - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - referat møte 21.11.23	2020/462
RS	Referat - møte i Rådgivende utvalg for Rondane- Dovre nasjonalparkstyre 16.11.2023 - første utkast	2020/3971
ST 10/2024	Eventuelt	

ST 1/2024 Godkjenning av innkalling og valg av medlem til å skrive under protokoll

Arkivsaksnummer: 2022/10258-26

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 07.02.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	2/2024	16.02.2024

Sak - Grimsdalen LVO - pålegg om retting - bod og platting - Verkjessætra - fasetting av tvangsmulkt

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 gis eier av Verkenssetra gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73 i Dovre kommune, Ola Korsvoll, pålegg fra og med 1. juli 2024, av løpende tvangsmulkt med kr. 500,- pr. dag til de ulovlig utførte tiltakene på eiendommen er rettet, jf. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre sitt vedtak i styresak 16/2023.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

- Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 37/2023, 01.12.23 – Vedtak - Grimsdalen LVO - forhåndsvarsel - pålegg om retting - bod og platting - Verkjessætra - fasetting av tvangsmulkt
- Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 53/2022, 02.12.22 – Vedtak – avslag – Grimsdalen LVO – oppføring av bod og platting – Verkenssetra - 86/1/73.
- Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 16/2023, 26.05.23 – Vedtak – Grimsdalen LVO - forhåndsvarsel - pålegg om retting - bod og platting - Verkjessætra
- E-post fra Ola Korsvoll, datert 05.06.23
- E-post fra Ola Korsvoll, datert 27.08.23
- Brev til Ola Korsvoll, datert 11.09.23.

Saksopplysninger

Jf. saksopplysningene nedenfor så gjorde Rondane-Dovre nasjonalparkstyre slik vedtak i møte 01.12.23, styresak 37/2023:

«Med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 varsles eier av Verkenssetra gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73 i Dovre kommune, Ola Korsvoll, om pålegg fra og med 1. juli 2024, av løpende tvangsmulkt med kr. 500,- pr. dag til de ulovlig utførte tiltakene på eiendommen er rettet, jf. RondaneDovre nasjonalparkstyre sitt vedtak i styresak 16/2023.

Tiltakshaver gis en frist til 05.01.24 for å komme med sine merknader til varselet om tvangsmulkt.»

Vi har ikke mottatt merknader til varselet fra Ola Korsvoll.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, fattet i styresak 53/2022, 02.12.22 slik vedtak:

«

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, fattet i styresak 16/2023, 26.05.23 slik vedtak:

«Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69, og med bakgrunn i Statens naturoppsyn sin «Minirapport – Kontroll byggesaker i Grimsdalen landskapsvernområde 2020» gis Ola H. Korsvoll pålegg om retting av følgende ulovlig utførte tiltak på gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73 i Dovre kommune:

Fjerne oppført uthus.

Fjerne oppførte plattinger.

Det gis en frist for gjennomføring av retting, satt til 31. august 2023.»

I e-post datert 05.06.23 skrev **Ola Korsvoll**:

«Litt travel første dagene Kan vi se om vi får til en befaring i uke 24 eller 25 inne i Grimsdalen Er det i dag dei åpner vegen?»

I **telefonsamtale** nasjonalparkforvalteren hadde med Ola Korsvoll, 06.07.23, ga han uttrykk for at det ikke lenger var behov for befaring. Han ville etterkomme pålegget innenfor fristen.

I e-post datert 27.08.23 skrev **Ola Korsvoll**:

«Viser til sak på Verkes setra i Grimsdalen Deres ref 2020/13189-9 432.2 Husker i farten ikke hvem eg har hatt dialog med på dette

Der ble eg pålagt og rive plattingene og erstatte dei med og legge ut at skifer hellene som var der før Ble også pålagt og rive den lille bua på 2 m2 som eg har gassflasker/vannpost i
Fristen var 1/9-2023

Pga flommen så har det vært veldig travelt siste ukene så eg rekker ikke dette innen fastsatt frist.

Som erstatning for den lille bua kommer eg nå til og sette opp et gassskap på sæterstue vegg Skiferhellene vil eg legge utat som før,og da blir plattingene omrent som nå,bare av skifer ikke av treverk Vi får holde kontakten så skal eg foreta rettingen så raskt eg rekker.»

Nasjonalparkforvalteren skrev følgende i brev til Ola Korsvoll, datert 11.09.23:

«Vi viser til tidligere vedtak og kontakt om saken, senest ved din e-post, datert 27.08.23. Vi beklager seint svar på e-posten.

Vi gir deg utsatt frist til å etterkomme forhåndsvarslet pålegg om retting, satt til 15.10.23.

Videre ber vi om, innen fredag 15.09.23, å få opplyst ytre mål (bredde x lengde x høyde) på det planlagte skapet for oppbevaring av gassflaske, som skal settes inntil seterhuset. Vi trenger opplysningene for å kunne ta stilling til tiltaket.

Skiferhellene skal legges på plass att i tråd med bildene vi tidligere har mottatt, se figur 1 – 4, jf. figur 5 nedenfor.

Figur 1. Skiferheller som tidligere lagt på gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73, dokumentasjon fra Ola Ho. Korsvoll.

Figur 2. Skiferheller som tidligere lagt på gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73, dokumentasjon fra Ola H. Korsvoll.

Figur 3. Skiferheller som tidligere lagt på gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73, dokumentasjon fra Ola Ho. Korsvoll.

Figur 4. Skiferheller som tidligere lagt på gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73, dokumentasjon fra Ola Ho. Korsvoll.

Figur 5. Skiferheller som tidligere lagt på gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73, dokumentasjon fra Digitalt Museum, foto Bjarne Fosshøy, 1994.

Vi håper dette løser saken, og mottar gjerne en melding når tiltakene er utført.»

I e-post datert 08.10.23 skrev **Ola Korsvoll**:

«Veit eg fekk en frist på dette til 15/10 var det vel.

Kom snø i Grimsdalen nå før helga så eg veit ikke om eg får utført dette før fristen

Dere hører fra meg når det er gjort»

Ola Korsvoll har ikke kommet med noen tilbakemelding etter dette.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Naturmangfoldloven

(saksbehandlers understreking)

§ 73 (tvangsmulkt)

For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven blir gjennomført, kan myndigheten etter loven fatte vedtak om tvangsmulkt.

Tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelse av en bestemmelse er oppdaget.

Tvangsmulkten begynner å løpe dersom den ansvarlige oversitter den frist for retting av forholdet som myndigheten etter loven har fastsatt. Tvangsmulkt kan fastsettes på forhånd dersom særlige grunner tilsier det, og løper da fra en eventuell overtredelse tar til. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forhold varer, eller at den forfaller for hver overtredelse. Tvangsmulkt løper likevel ikke dersom etterlevelse er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige. Tvangsmulkt kan fastsettes som løpende mulkt eller engangsmulkt.

Tvangsmulkt pålegges den ansvarlige for overtredelsen. Er overtredelsen skjedd på vegne av et selskap eller en annen sammenslutning, en stiftelse eller et offentlig organ, skal tvangsmulkten vanligvis pålegges dette. Er tvangsmulkt pålagt et selskap som inngår i et konsern, kan påløpt tvangsmulkt også inndrives hos morselskap.

Departementet kan frafalle påløpt tvangsmulkt. Avgjørelsen regnes ikke som enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

«Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden.»

Miljødirektoratet, veileder M-617|2016 Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder

s. 13

5.3 I hvilke saker bør en bruk tvangsmulkt

I klare saker, hvor man ikke har nådd frem med andre virkemidler, bør tvangsmulkt brukes i vid utstrekning.

Momenter i vurderingen av om tvangsmulkt bør ilegges er:

- Hvor viktig er det å få gjennomført de plikter som er pålagt? Har det konsekvenser for naturmangfoldet dersom pålegget ikke gjennomføres? Hvor stor vekt har allmennpreventive hensyn?
- Foreligger det manglende tillit til at pliktene gjennomføres uten varsel om tvangsmulkt? Dette kan skyldes erfaring fra tidligere forhold eller fordi det allerede er gitt utsettelse av en frist og taler for at tvangsmulkt bør ilegges.

s. 14

Fastsetting av tvangsmulkt er enkeltvedtak og skal følge forvaltningslovens regler for enkeltvedtak med forhåndsvarsel og vedtak med klageadgang.

Forhåndsvarselet må redegjøre for hva saken gjelder, jf. forvaltningsloven § 16. Det må klart angis hva den ansvarlige plikter å gjøre for å unngå at tvangsmulkt løper, fristen for gjennomføring og tvangsmulktens størrelse. Det anbefales at parten gis en frist på 1-2 uker for å komme med sine merknader til varselet.

Vurdering

Ola Korsvoll har søkt om tillatelse til, men fått avslag på et ulovlig utført tiltak. Oppføring av uthus og platting er gjort i strid med verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde. Korsvoll fikk i vedtak gjort av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre 26.05.23 frist til å rette tiltakene innen 31.08.23, jf. naturmangfoldloven § 69. Nasjonalparkforvalteren ga i brev datert 11.09.23 Ola Korsvoll forlenget frist til 15.10.23. Vi har ikke mottatt melding fra Ola Korsvoll om at tiltakene er rettet.

Det er følgelig grunnlag for å pålegge den ansvarlige for overtredelsen tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73. Den ansvarlige er Ola Korsvoll. Etter § 73 kan tvangsmulkt fastsettes løpende.

Nasjonalparkforvalteren vurderer det som rimelig at Ola Korsvoll får en frist til 01.07.24 for å rette de ulovlige tiltakene. Han har da ha en periode på tre uker etter at Grimsdalsvegen åpner, for å få gjort de nødvendige arbeidene.

Nasjonalparkforvalteren vil derfor innstille på at eier av Verkenssetra gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73 i Dovre kommune, Ola Korsvoll, fra og med 1. juli 2024 blir pålagt løpende tvangsmulkt, med kr. 500,- pr. dag til de ulovlig utførte tiltakene på eiendommen er rettet, jf. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre sitt vedtak i styresak 16/2023.

Kr. 500,- vurderes å være et passende beløp. En kort oversitting av fristen vil ikke medføre store konsekvenser for tiltakshaver, men en vedvarende unnløstelse vil gi merkbare økonomiske følger.

Tvangsmulkt er ikke en type straff, men et forvaltningsmessig tiltak for å få parten til å følge pålegg om retting av ulovlige forhold.

Pålegg om tvangsmulkt blir også gitt av presedenshensyn. Hvis pålegg om retting ikke blir fulgt opp av forvaltningsmyndigheten, vil dette undergrave respekten for vernereglene og medføre fare for ulikebehandling av parter som har saker til behandling hos nasjonalparkstyret.

Vi har ikke mottatt merknader til varslet fra Ola Korsvoll innen fristen som var satt til 05.01.24. Nasjonalparkforvalteren vil følgelig innstille på at det blir gitt et pålegg til Ola Korsvoll om løpende tvangsmulkt fra og med 1. juli 2024, inntil de ulovlige tiltakene er rettet.

Arkivsaksnummer: 2023/9415-12

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 07.02.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	3/2024	16.02.2024

Sak - Rondane NP - Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2024 - vedlikehold - bru over Ula ved Spranget - DNT Oslo og Omegn

Innstilling fra forvalter

A.

Med hjemmel i verneforskriften for Rondane nasjonalpark, § 3, pkt. 1.3 c) får DNT Oslo og Omegn tillatelse til oppsetting av stengsel med port, som vist i søknaden (figur 1 i saksframlegget), men likevel slik at stengselet skal ha høyde tilsvarende porten, i hele stengselets bredde.

B.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 får DNT Oslo og Omegn dispensasjon fra verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 5.1 og verneforskriften for Rondane nasjonalpark § 3, pkt. 6.1. for nødvendig motorferdsel i samband med vedlikehold av brua over Ula, som beskrevet i rapport 12726-1-Spranget bru Rapport fra inspeksjon 12.09.2023 fra firmaet Aas Jakobsen.

Vilkår:

1. Dispensasjonen gjelder motorferdsel på kjøresporet mellom parkeringsplassen ved Spranget og brua over Ula, se figur 2 i saksframlegget.
2. Planlegging av bruken, og bruken av kjøresporet må skje med stor aktsomhet, slik at det ikke oppstår skjemmende kjøreskader.
3. Hvis det oppstår kjøreskader langs traseen vil tiltakshaver måtte påregne å få et pålegg om å rette disse.
4. Motorferdselen skal begrenses til perioden bilveien fra bommen ved Måsåhusene til Spranghaugen er åpen for motorferdsel, 15. juni til 1. november.
5. Hele transporten skal være gjennomført innen 01.09.24.
6. Påtreffes villrein under transporten skal motorferdselen avbrytes til dyrene har trekt ut av området.
7. Statens naturoppsyn v. Finn Bjormyr (mob. 481 13 674) skal ha melding før transporten blir satt i gang.
8. Kopi av dispensasjonsvedtaket og utfylt kjørebok skal bringes med under transporten.
9. DNT Oslo og Omegn skal sende kopi av utfylt kjørebok til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, senest tre uker etter at arbeidet er ferdigstilt. Sendes på e-post til: sfinpost@statsforvalteren.no, merkes med arkivsaksak 23/9415.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Aas-Jacobsen 12726-1 – Spranget bru - rapport fra inspeksjon 12.09.2023
- 2 Aas-Jacobsen 12726-1 – Spranget bru - Kontroll av stålbjelker
- 3 Kopi - kontrakt for rett til bruk og sikring av bru over Stor-Ula - Statskog SF

Andre dokument:

DNT Oslo og Omegn, e-post/rapport, 25.09.23

Rondane-Dovre nasjonaparkstyre, delegert sak, 09.10.23.

Villreinutvalget nord, e-post 10.10.23.

DNT Oslo og Omegn, e-post/søknad, 04.12.23.

Brev til Villreinnemnda for Rondane-Sølnkletten, datert 12.12.23.

Saksopplysninger

DNT Oslo og Omegn har i e-post datert **04.12.23** søkt om:

«Viser til tidligere innsendt rapport ang brua på Spranget og tiltak for å sikre brua. Brua er viktig for transport vinterstid/ kjøring med beltevogn til Rondvassbu.

Vi kom litt for seint i gang med å sikre brua nå i høst, det ble besluttet på befaring den 4/10 og utsette arbeidene til vår/ sommer 2024.

I tillegg fikk beskjed om å stoppe arbeidene pga villrein som kryssa Ula ved Spranget. Omfanget av de anbefalte arbeidene er omfattende og vil kreve en byggeperiode på ca 1 mnd.

Skadene på brua er omfattende, særlig nordre landkar og det er anbefalt å fjerne å støpe nye vinger. Alternativt på-støp eller støpte ribber med framlabb.

Bruspenn er kontrollberegnet av AAJ og skal tåle transport med beltevogn, og gravemaskin på 8 tonn for utførelse av arbeidene. Se vedlagt rapport på kontrollberegning og videresendt mail fra bruing Stein Fergestad i AAJ.

De dårlige vingene på nordre landkar er ikke noen trussel mot brukryssingen kommende vinter etter at det er frosset til og elva går ned til minimal vannstand.

Vi anser det derfor for trygt å bruke brua ifm drift på Rondvassbu nå til vinteren.

Vi ønsker å starte opp arbeidene med sikringstiltak igjen på våren etter 15 juni når forhold ang flom snøsmelting gjør dette mulig.

Vedr stengsel sommerstid forslår vi å sette opp en låsbar port av denne typen tilpasset bredde på bru og høyde på beltevogn:

Figur 1. Type stengsel med port, illustrasjon i søknaden fra DNT Oslo og Omegn.

Det søkes derfor også om utvidelse av tidligere løyve om motorferdsel som gjelder til 01.07.2024 til å gjelde frem til 01.09.2024.»

Den aktuelle traseen er vist i figur 1.

Figur 2. Kjørespor (blå strek) – parkeringsplass ved Spranget – bru over Ula.

I e-post datert **25.09.23** har **DNT Oslo og Omegn** sendt over kontrollrapport for brua over Stor-Ula:

«Viser til Deres brev av 24/8 2023 ang brua over Ula ved Spranget (ref 23/4746- 8) , samt avtale om midlertidig bruk av brua.

På bakgrunn av krav fra Statskog om årlig inspeksjon av uavhengig bruekspert, er AasJakobsen AS v/siv.ing Stein Fergestad engasjert for å utføre en slik inspeksjon.

Brua ble befart 12/9 og rapport er vedlagt.

Vi ønsker og utføre tiltak som angitt i rapporten for å sikre brua, slik at varetransport til Rondvassbu vinterstid kan videreføres.

Tillatelse til motorferdsel er tidligere gitt, dette vil anslagsvis dreie seg om 3-4 turer med betong, tur/retur med graver, transport av utstyr og materialer.

Arbeidene med fundamentene vil starte nå i høst, september-oktober.

Løsning med rekkverk/ port trenger vi noe mer tid til, men vil være på plass før neste sommersesong.»

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har fattet vedtak i delegert sak **09.10.23**:

«Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 får DNT Oslo og Omegn dispensasjon fra verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 5.1 og verneforskriften for Rondane nasjonalpark § 3, pkt. 6.1. for nødvendig motorferdsel i samband med vedlikehold av brua over Ula, som beskrevet i rapport 12726-1-Spranget bru Rapport fra inspeksjon 12.09.2023 fra firmaet Aas Jakobsen.

Vilkår:

1. Dispensasjonen gjelder motorferdsel på kjøresporet mellom parkeringsplassen ved Spranget og brua over Ula, se figur 1.
2. Planlegging av bruken, og bruken av kjøresporet må skje med stor aktsomhet, slik at det ikke oppstår skjemmende kjøreskader.
3. Hvis det oppstår kjøreskader langs traseen vil tiltakshaver måtte påregne å få et pålegg om å rette disse.
4. Motorferdselen skal begrenses til perioden bilveien fra bommen ved Måsåhusene til Spranghaugen er åpen for motorferdsel, 15. juni til 1. november.
5. Hele transporten skal være gjennomført innen 01.07.24.

(...)»

Rondane nord villreinutvalg sendte e-post **10.10.23**:

«Den 8.10 krysset det 120 dyr fra Vulufjell over Ula og nordover innenfor Spranget. Disse går og beiter i siden opp mot Randen. **En ber om at det ikke settes i gang arbeid i området som forstyrrer disse.** Det er viktig at dyra i denne flokken ikke blir skremt, slik at de vil unngå kryssing i fremtiden.»

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har sendt e-post til Rondane nord villreinutvalg, 10.10.23:

«Det blir vist til e-post fra Sel fjellstyre i dag. 10.10.23, se nedenfor. Jeg har hatt en telefonsamtale med Jan Erik Reiten i DNT Oslo og Omegn. Reiten opplyste at arbeidet uansett er utsatt til sommeren 2024, p.g.a. de rådende snøforholdene ved Spranget. Beslutningen er tatt i samråd med entreprenør og konsulentfirma Aas Jakobsen.»

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har sendt brev til Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten, datert 12.12.23:

«Vi har mottatt søknad fra DNT Oslo og Omegn, datert 04.12.23, om motorferdsel og reparasjon av brua over Stor-Ula ved Spranget. Kopi av søknaden og andre relevante dokumenter i saken følger vedlagt.

Saken sendes med dette rutinemessig til Villreinnemnda for Rondane-Sølnekletten til uttalelse. Frist for å gi uttalelse settes til fredag 19. januar 2024.»

Aas-Jacobsen 2726-1 – Spranget bru Rapport fra inspeksjon 12.09.2023

Utdrag av rapporten:

- **Vingene på landkar nord (mot Rondvassbu) trenger snarlige tiltak for å sikre at brua kan fungere framover**, da de nå har gått til brudd og er ikke lenger egnet til å holde på landkarfyllinga. Neste flom kan lett ødelegge landkarfyllinga og gjøre det umulig å passere brua. Men bruspenet vil bli stående på frontveggene.
- Rekkverket i tre er litt tvilsomt og det bør vurderes å bytte ut dette. Da brua er sommerstengt og bare til vinterbruk, vil behovet for bedre rekkverk i et vinterlandskap bli diskutert nærmere med brukere. Tiltak med rekkverk samt stengbar port kan eventuelt utstå til våren.

Figur 3. Landkar nord, fra oppstrøms side, fra rapporten Aas-Jacobsen 2726-1

Det foreslås her følgende detaljerte tiltak, oppstrøms vinge:

- Grave bort landkarfylling i nødvendig omfang yk og ik vinge
- Slå løs / fjerne løs betong i topp vinge mot frontvegg
- Bolte sammen tidligere påstøp med opprinnelig vinge med noen gjennomgående gjengestag med endeplater
- Bore inn kraftige skjøtejern i ei vertikal rekke i senter av frontvegg
- Bore inn kortere og mindre skjøtejern i et fordelt mønster over hele flaten
- Bore inn bergbolter vertikalt inntil eksisterende, så langt ut mot elva som mulig
- Armere og forskale ny vegg med framlabb utenpå den eksisterende. Framlabb føres så langt fram som mulig og tilpasses mot frontvegg
- Utstøping av hull og vegg, gjenpussing av skjemmende støpeskjøter i begge frontmurer (dvs også landkar sør) -Tilbakefylling mot vinge, og styrt drenasje av overflatevann bak vinge med erosjonssikring
- Eventuelt tiltak med rekkverk og låsbar port.

Figur 4. Landkar nord, fra nedstrøms side, fra rapporten Aas-Jacobsen 2726-1

Det foreslås her følgende detaljerte tiltak, nedstrøms vinge:

- Grave bort landkarfylling i nødvendig omfang yk og ik vinge
- Slå løs / fjerne løs betong i topp vinge mot frontvegg, samt hele vingen bak knekken i vingeflate
- Bore inn kraftige skjøtejern i ei vertikal rekke i senter av frontvegg
- Bore inn kortere og mindre skjøtejern i et fordelt mønster over gjenværende vingeflate
- Bore inn bergbolter vertikalt inntil eksisterende, så langt ut mot elva som mulig
- Armere og forskale ny vegg med framlabb utenpå den eksisterende. Framlabb føres så langt fram som mulig, dvs ca fram til dagens knekk
- Utstøping av vegg

- Tilbakefylling mot vinge, og styrt drenasje av overflatevann bak vinge med erosjonssikring

Saken er i brev, datert 12.12.23, sendt til Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten til uttalelse, men vi har ikke mottatt uttalelse fra villreinnemnda.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

Rondane nasjonalpark

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark er å:

- ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,
- ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane,
- sikre variasjonsbredden i naturtyper som Rondaneområdet omfatter, herunder innslag av høyereliggende bjørke- og barskog,
- bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster,
- ta vare på verdifulle kulturminner.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1. Landskapet

1.1. Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, tilbygg, gjerder, anlegg og faste og midlertidige innretninger, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier og løyper, plassering av campingvogner og bobiler o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

a. Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre innretninger. Vedlikehold av bygninger skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Vedlikehold omfatter ikke ombygginger eller utvidelser av bygninger.

b. Vedlikehold av merkede stier, løyper, bruer og skilt i henhold til forvaltningsplanen.

1.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

(...)

c. Bygging av bruer eller klopper.

6. Motorferdsel

6.1. Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken, er forbudt.

7. Forurensning

7.1. Forurensning og forsøpling er forbudt. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt.

Frydalen landskapsvernområde

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

5.1. Motorisert ferdsel med motorkjøretøy til lands og til vanns er forbudt, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken er forbudt.

Forvaltningsplan

Motorisert ferdsel til turisthyttene – vinter Vedlegg nr. 22

Figur 5. Utdrag fra Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane.

s. 67

- Vedlikehold i form av bruer og klopper langs godkjente merkete stier og løyper skal tillates.

Naturmangfoldloven

§ 48

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens § 7 om miljørettslige prinsipper i

§ 8 kunnskapsgrunnlag,

§ 9 føre-var prinsippet,

§ 10 samlet belastning på økosystemet,

§ 11 kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden

Vurdering

Vedlikehold av brua

Nasjonalparkforvalteren legger til grunn at vedlikehold av brua over Ula er tillatt i tråd med verneforskriften for Rondane nasjonalpark, § 3, pkt 1.2 b), og retningslinje i Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane, s. 67:

«Vedlikehold i form av bruer og klopper langs godkjente merkete stier og løyper skal tillates.»

Godkjent trase for vintertransport til Rondvassbu går over brua ved Spranget, og videre på nordvest-siden av Ula, til Rondvassbu.

Oppsetting av et gjerde/stengsel med port

Det er i tillegg til vedlikeholdet, planlagt et nytt tiltak, med oppsetting av et gjerde/stengsel med port midt på brua. Hensikten med tiltaket er å hindre bruk av brua og ferdsel i sommerhalvåret. Med montering av en port, sikrer en samtidig at utøvere av beitebruk tilgang til sine områder for slipp og sanking, samt tilsyn med beitedyra i beitesesongen.

Verneforskriften for Rondane nasjonalpark § 3, pkt. 1.3 c) gir at forvaltningsmyndigheten kan tillate bygging av bruer og klopper. Nasjonalparkforvalteren legger til grunn at en ny utforming av brua over Ula, med stengsel og port, kan tillates etter denne bestemmelsen. DNT Oslo og Omegn og grunneier Statskog SF er enige om tiltaket, for å begrense ferdselen inn i et sårbart naturområde - en del av leveområdet for villrein. Nasjonalparkforvalterens vurdering er at tiltaket vil bidra positivt til å ta vare på naturmangfoldet og verneverdiene i nasjonalparken. Tiltaket vurderes ellers ikke å gi nevneverdige ulemper for naturmangfoldet (jf. naturmangfoldloven § 10)

Stengsel med port er vist i søknaden med skrånende høyde på hver side av porten. For å ivareta sikkerhet, og få en optimal effekt av stengselet, mener nasjonalparkforvalteren at stengselet skal ha høyde tilsvarende porten, i hele stengselets bredde.

Motorferdsel

Det er søkt om motorferdsel som ikke er hjemlet i verneforskriftene for Rondane nasjonalpark og Frydalen landskapsvernområde. Søknaden må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48.

Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet

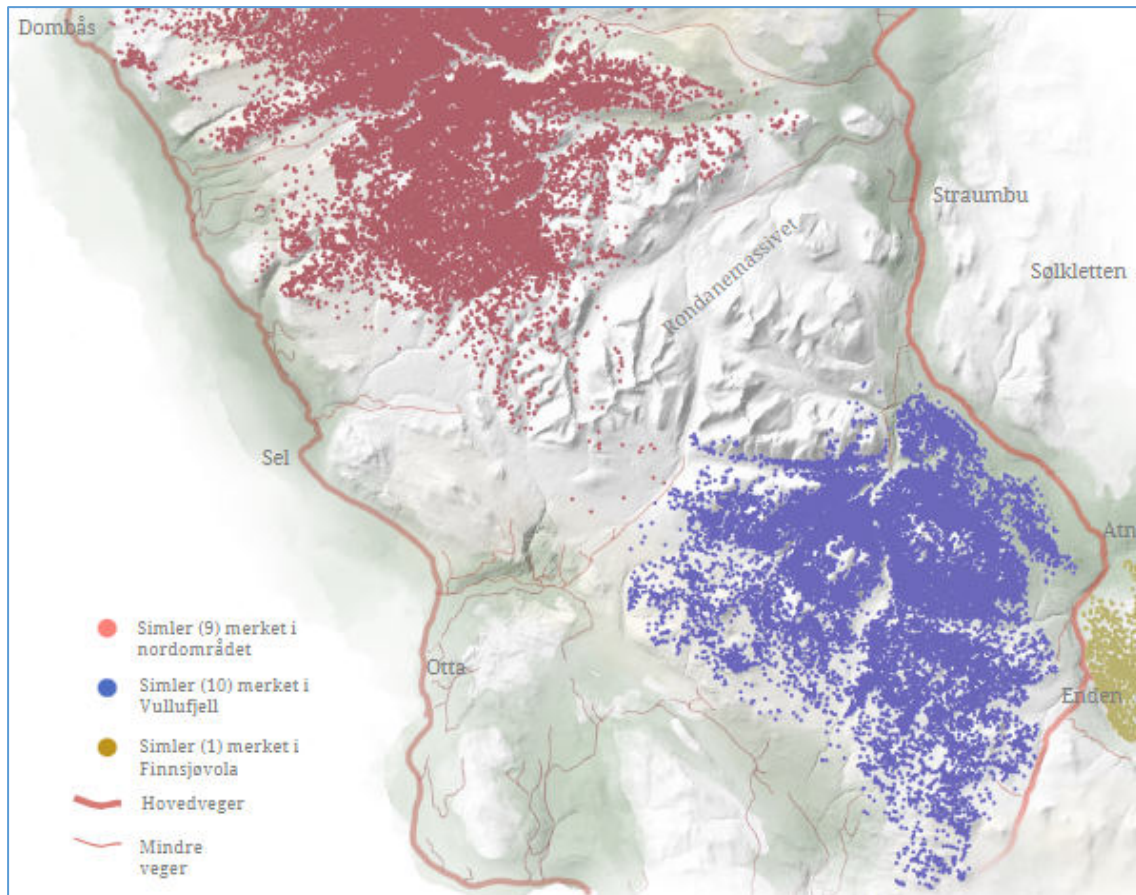
I denne saken legger vi til grunn at søknaden gjelder et berettiget behov for motorferdsel, som det ikke er tatt høyde for i verneforskriften. Forvaltningsplanen viser at transportrøtten til Rondvassbu vinterstid går på nordsiden av Ula. Eneste aktuelle kryssing er på brua over Ula ved Spranget. DNT Oslo og Omegn har inngått avtale med Statskog SF om bruk av brua i 2024 og 2025. I avtalen ligger det et vilkår om DNT påtar seg ansvaret for å gjennomføre nødvendig vedlikehold av brua. Behovet for vedlikehold er beskrevet i rapport 12726-1-Spranget bru Rapport fra inspeksjon 12.09.2023, fra firmaet Aas Jakobsen.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sønkleppen.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området
- NINA Rapport 2126 Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022.

(jf. naturmangfoldloven § 8)

Ferdselen langs vegen til Rondvassbu har blitt en barriere for villreinens trekk nord-sør, vest for Rondane-massivet, jf. NINA-rapport 1013, se figur 6.

Figur 6. Kartplott fra forsøk med GPS-merka simler, alle data perioden 2009 - 2018.

Verneforskriften for Rondane nasjonalpark er ikke til hinder for drift av Rondvassbu, og nødvendig transport i samband med driften er hjemlet i verneforskriften og forvaltningsplanen.

Vi vurderer derfor at den omsøkte motorferdselen ikke er i strid med verneformålet, og ikke vil påvirke verneverdiene i nevneverdig grad. En begrenset motorferdsel for vedlikehold av brua over Ula, vil ha liten betydning, sett i sammenheng med den omfattende ferdselen som ellers er i området, jf. også naturmangfoldloven § 9 og 10.

Tilkomsten til brua over Ula er langs et kjørespor fra parkeringen. Dette er opprinnelig en gammel driftsveg til et nedlagt skiferbrudd på nordsida av Ula. Kjøresporet er tydelig, men likevel i noen grad preget av revegetering. Vegetasjonen og grunnen er lite slitesterk. Planlegging av bruken, og bruken av kjøresporet må derfor skje med stor aktsomhet, slik at det ikke oppstår skjemmende kjøreskader. Hvis det oppstår kjøreskader langs traseen vil tiltakshaver måtte regne med å få et pålegg om å rette disse, jf. naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Motorferdselen forutsettes ellers å begrenses til perioden bilveien fra bommen ved Måsåhusene til Spranghaugen er åpen for motorferdsel, 15. juni til 1. november.

Det er søkt om motorferdsel fram til 01.09.24. Med de forholdsvis omfattende vedlikeholdsarbeidene som er planlagt på brua, legger nasjonalparkforvalteren til grunn at det er et berettiget å gi dispensasjon for motorferdsel fram til 01.09.24.. (Jf. naturmangfoldloven § 11 og 12)

12726-1 – Spranget bru

Rapport fra inspeksjon 12.09.2023

DNT

Avtale nr.:

Prosjektnr.:

Arkivnr.:

Prosjekt Aas-Jakobsen: 12726 Spranget bru, Inspeksjon og rehab

Revisjon: 0

Dato: 22.09.2023

Dokumentet er utarbeidet av Aas-Jakobsen AS.
Opphavsretten tilhører Aas-Jakobsen AS med mindre annet er avtalt, og dokumentet skal ikke benyttes til andre formål enn det dokumentet omhandler. Dokumentet skal ikke benyttes i utdrag, og kan ikke reproduseres, endres eller leveres til tredjemann uten Aas-Jakobsen AS sitt samtykke.

Revisjonshistorikk

Rev.nr.	Dato	Beskrivelse av revisjon	Utarbeidet	Kontroll	Godkjent
0	22.09.2023	Første utgave av rapporten	SFE		SFE
1					

1. Innledning

DNT's forslag om å bygge ny bru over Ula ved Spranget ble avslått av Statskog med henvisning til at det snart kommer en ny tiltaksplan for villrein i Rondane. Derimot ble det akseptert at eksisterende bru kan bli reparert slik at den kan brukes videre på en forsvarlig måte vinters tid inntil tiltaksplanen foreligger.

På bakgrunn av krav fra Statskog om årlig inspeksjon av uavhengig bruekspert, er Aas-Jakobsen AS v/siv.ing Stein Fergestad engasjert av DNT v/Olav Bergland til å utføre en slik inspeksjon nå. Dette gjøres primært for å sikre bruas sikkerhet og funksjon inntil ny tiltaksplan for villrein antas å foreligge i løpet av 2025.

Brua ble inspisert tirsdag 12.september 2023 av Stein Fergestad sammen med entreprenør Håkon Nårstad under gode værforhold. Nårstad vil være sentral i utførelsen av nødvendige rehabiliteringstiltak.

Inspeksjonen munnet ut i en enighet om de strengt nødvendige tiltakene for at brua skulle fungere i to år til. I hovedsak er tiltakene knyttet til vingene på landkar nord (mot Rondane), men vil også inkludere betongfylling av mindre hull i frontvegger på begge landkar. Med de anbefalte tiltakene gjennomført, vil landkarene sannsynligvis kunne fungere tilfredsstillende mye lengre enn ut 2025. Men noen estetisk vakker konstruksjon er den ikke, slik som ei ny bru kunne blitt.

Bruspennet som består av 2 stålbejelker med overliggende betongdekke, ble også oppmålt under inspeksjonen. Det vil bli utført en kontrollberegning for passering av 8 tonns gravemaskin i reparasjonsfasen, samt for ordinær nyttelast i permanent fase.

Landkar sør, fra nedstrøms side

2. Inspeksjonsresultater, oppsummering

Når oppgaven går ut på å vurdere nødvendige tiltak for at brua trygt kan benyttes minst 2 år til, kom vi til følgende hovedkonklusjoner:

-Bruspennet står seg noenlunde bra, og kan fortsette videre uten tiltak. Kontrollberegning vil bli utført for midlertidig og permanent fase.

-Frontveggene på landkarene står tilsynelatende godt på berg uten bærevnemessige skader. Noen dårlig utførte støpeskjøter og hull gir et litt lurvete preg, dette kan forbedres med litt lokal mørtling.

-Vingene på landkar sør (mot Mysusæter) kan stå uten tiltak

-Vingene på landkar nord (mot Rondvassbu) trenger snarlige tiltak for å sikre at brua kan fungere framover, da de nå har gått til brudd og er ikke lenger egnet til å holde på landkarfyllinga. Neste flom kan lett ødelegge landkarfyllinga og gjøre det umulig å passere brua. Men bruspennet vil bli stående på frontveggene.

-Rekkverket i tre er litt tvilsomt og det bør vurderes å bytte ut dette. Da brua er sommerstengt og bare til vinterbruk, vil behovet for bedre rekkverk i et vinterlandskap bli diskutert nærmere med brukere. Tiltak med rekkverk samt stengbar port kan eventuelt utstå til våren.

Landkar nord, fra nordstrøms side

3. Landkar nord, oppstrøms vinge

Landkarvingen framstår som lurvete med lokale skader og påbygging i flere etapper. Det store hullet i bunnen nær frontveggen skyldes at dreinsvann fra fyllinga bak har funnet en veg ned på innsiden av vingen og gradvis har forstørret hullet. Det er sannsynlig at vingen er ført ned til berg i hele lengda.

Det foreslås her følgende detaljerte tiltak, oppstrøms vinge:

- Grave bort landkarfylling i nødvendig omfang yk og ik vinge
- Slå løs / fjerne løs betong i topp vinge mot frontvegg
- Bolte sammen tidligere påstøp med opprinnelig vinge med noen gjennomgående gjengestag med endeplater
- Bore inn kraftige skjøtejern i ei vertikal rekke i senter av frontvegg
- Bore inn kortere og mindre skjøtejern i et fordelt mønster over hele flaten
- Bore inn bergbolter vertikalt inntil eksisterende, så langt ut mot elva som mulig
- Armere og forskale ny vegg med framlabb utenpå den eksisterende. Framlabb føres så langt fram som mulig og tilpasses mot frontvegg
- Utstøping av hull og vegg, gjenpussing av skjemmende støpeskjøter i begge frontmurer (dvs også landkar sør)
- Tilbakefylling mot vinge, og styrt drenasje av overflatevann bak vinge med erosjonssikring
- Eventuelt tiltak med rekkverk og låsbar port

4. Landkar nord, nedstrøms vinge

Nedstrøms vinge består av en bakre del som ikke synes å være fundamentert på berg, deretter er det en markert knekk mot en fremre del som er fundamentert på berg. Også denne vingen framstår som meget lurvete, og den har såpass mye skader i form av sprekker og lokale brudd at den bakre delen og løse bruddpartier i fremre del bør fjernes før ny vinge bygges og føres fram til frontvegg.

Det foreslås her følgende detaljerte tiltak, nedstrøms vinge:

- Grave bort landkarfylling i nødvendig omfang yk og ik vinge
- Slå løs / fjerne løs betong i topp vinge mot frontvegg, samt hele vingen bak knekken i vingeflata
- Bore inn kraftige skjøtejern i ei vertikal rekke i senter av frontvegg
- Bore inn kortere og mindre skjøtejern i et fordelt mønster over gjenværende vingeflate
- Bore inn bergbolter vertikalt inntil eksisterende, så langt ut mot elva som mulig
- Armere og forskale ny vegg med framlabb utenpå den eksisterende. Framlabb føres så langt fram som mulig, dvs ca fram til dagens knekk
- Utstøping av vegg
- Tilbakefylling mot vinge, og styrt drenasje av overflatevann bak vinge med erosjonssikring

5. Vedlegg

A - Utvalgte foto fra inspeksjonen, Stein Fergestad 12.09.2023

B - Utvalgte foto fra mottatt grunnlag, Olav Bergland 05.09.2023

B1 - Oversikt fra nedstrøms side

A1 – Oversikt fra oppstrøms side

A2 – Oversikt fra oppstrøms side

A3 – Landkar sør fra nedstrøms side

A4 – Fremre del av oppstrøms vinge landkar nord

A5 – Bakre del av oppstrøms vinge landkar nord

B2 – Landkar nord med stort hull uk oppstrøms vinge

A6 – Landkar nord og oppstrøms vinge, vannerosjon innenfor vinge

A7 – Landkar nord og nedstrøms vinge, manglende fundamentering vs, oppsprekking og brudd hs

A8 – Landkar nord og nedstrøms vinge, sett fra ok

A9 – Landkar nord og nedstrøms vinge, fremre del sett fra øk

A10 - Landkar nord og nedstrøms vinge, bakre del sett fra øk

12726-1 – Spranget bru Kontroll av stålbjelker

DNT

Avtale nr.:

Prosjektnr.:

Arkivnr.:

Prosjekt Aas-Jakobsen: 12726 Spranget bru, Inspeksjon og rehab

Revisjon: 0

Dato: 02.10.2023

Dokumentet er utarbeidet av Aas-Jakobsen AS.
Opphavsretten tilhører Aas-Jakobsen AS med mindre annet er avtalt, og dokumentet skal ikke benyttes til andre formål enn det dokumentet omhandler. Dokumentet skal ikke benyttes i utdrag, og kan ikke reproduseres, endres eller leveres til tredjemann uten Aas-Jakobsen AS sitt samtykke.

Revisjonshistorikk

Rev.nr.	Dato	Beskrivelse av revisjon	Utarbeidet	Kontroll	Godkjent
0	02.10.2023	Første utgave av rapporten	JLA		SFE
1					

1. Innledning

Spranget bru i Rondane skal rehabiliteres, dvs skader i fundamenter og vingemurer skal utbedres. Brua benyttes kun vinterstid med bl.a. passering av beltevogner. I samband med utbedringer er det påkrevet å passere med en 8 tonns gravemaskin.

Overbygningen er et plasstøpt dekke med kantdragere som bæres av to underliggende stålbjelker uten samvirke.

Rapporten inneholder en kontrollberegning av stålbjelkenes bæreevne. Disse er av typen HEB180 med spennvidder på hhv. 4.4 m og 4.0 m. Siden det ikke foreligger opplysninger om stålkvalitet tas utgangspunkt i S235 med materialfaktor på 1.1.

2. Sammendrag og konklusjon

Kontrollen viser at det er tilfredsstillende sikkerhet i stålbjelker for passering både av gravemaskin på sommertid og beltevogn på vintertid med fritt kjøremønster (sentrisk kjøring er ikke påkrevet).

Høyeste spenningsutnyttelse for hhv. gravemaskin og beltevogn er 0.74 og 0.60.

3. Kontroll beregninger

Kontroll av bjelker Spranget bru 2xHEB180

$L_{\text{eff}} := 4.4\text{-m}$	Spennvidde for lengste bjelke	
$B := 3.05\text{m}$	Bruttobredde	
$b := 2.70\text{-m}$	Føringsbredde	
$a := 1.83\text{-m}$	Avstand mellom bjelker	
$A_b := 0.682\text{-m}^2$	Betongareal	
$\rho_b := 25 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}^3}$	Tetthet av betong	
$f_y := 235\text{-MPa}$	Stålkvalitet (antatt uten nærmere data)	
$\gamma_{M1} := 1.1$	Materialfaktor	
$f_d := \frac{f_y}{\gamma_{M1}}$	Dimensjonerende kapasitet	
$W_s := 482 \cdot 10^3 \cdot \text{mm}^3$	Plastisk motstandsmoment HEB180	
$g_s := 0.5 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$	Egenvekt av en bjelke	
$g_b := A_b \cdot \rho_b$	Total linjelast for egenvekt betong	$g_b = 17.05 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$
$\text{SPF}_g := 0.5$	Sporfaktor egenvekt betong	
$p := g_b \cdot \text{SPF}_g + g_s$	Linjelast på en bjelke	$p = 9.03 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$
$M_p := \frac{p \cdot L^2}{8}$	Egenvektsmoment	$M_p = 21.84 \cdot \text{kN} \cdot \text{m}$

LASTKOMBINASJON 1 - KUN EGENVEKT x 1.35

$M_1 := M_p \cdot 1.35$	Dimensjonerende moment	
$\sigma_1 := \frac{M_1}{W_s}$	Dimensjonerende spenning	$\sigma_1 = 61 \cdot \text{MPa}$
$UG_g := \frac{\sigma_1}{f_d}$	Spenningsutnyttelse kun egenvekt	$UG_g = 0.29$

GRAVEMASKIN

$P_{GM} := 100\text{kN}$	8 tonns gravemaskin m/utstyr etc.	
$L_{GM} := 2.8\text{-m}$	Lastlengde	
$c_{GM} := 0.74\text{-m}$	Avstand fra tyngdepunkt til mest belastet bjelke	
$SPF_{GM} := \frac{a-c}{a}$	Sporfaktor gravemaskin, se tegn	$SPF_{GM} = 0.60$
$q_{GM} := \frac{P_{GM}}{L_{GM}}$	Total linjelast fra gravemaskin	$q_{GM} = 35.71 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$
$q_{GMb} := q_{GM} \cdot SPF_{GM}$	Total linjelast på en bjelke	$q_{GMb} = 21.27 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$
$M_{GM} := 36.7\text{-kN}\cdot\text{m}$	Maks moment fra gravemaskin, se Colbeam beregning	

LASTKOMBINASJON 2 - EGENVEKT x 1.2 + GRAVEMASKIN x 1.35

$M_2 := M_p \cdot 1.2 + M_{GM} \cdot 1.35$	Dimensjonerende moment	$M_2 = 75.75\text{-kN}\cdot\text{m}$
$\sigma_2 := \frac{M_2}{W_s}$	Dimensjonerende spenning	$\sigma_2 = 157.17\text{-MPa}$
$UG_2 := \frac{\sigma_2}{f_d}$	Spenningsutnyttelse	$UG_2 = 0.74$

LASTKOMBINASJON 3 - EGENVEKT x 1.35 + GRAVEMASKIN x 0.95

$M_3 := M_p \cdot 1.35 + M_{GM} \cdot 0.95$	Dimensjonerende moment	$M_3 = 64.35\text{-kN}\cdot\text{m}$
$\sigma_3 := \frac{M_3}{W_r}$	Dimensjonerende spenning	$\sigma_3 = 133.506\text{-MPa}$
$UG_3 := \frac{\sigma_3}{f_d}$	Spenningsutnyttelse	$UG_3 = 0.62$

KONKLUSJON : GRAVEMASKIN KAN PASSERE FRITT**SNØ**

$s_{k50} := 4.2 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}^2}$	Snølast, se eget regneark	
$s_{GM} := s_{k50} \cdot B$	Total linjelast for egenvekt	$s = 12.81 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$
$q := s \cdot SPF_g$	Linjelast på en bjelke	$q = 6.405 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$
$M_s := \frac{q \cdot L^2}{8}$	Maks. moment fra snø	$M_s = 15.5\text{-kN}\cdot\text{m}$

LASTKOMBINASJON 4 - EGENVEKT x 1.2 + SNØ x 1.5

$$M_4 := M_p \cdot 1.2 + M_s \cdot 1.5 \quad \text{Dimensjonerende moment} \quad M_4 = 49.46 \text{ kN}\cdot\text{m}$$

$$\sigma_4 := \frac{M_4}{W_s} \quad \text{Dimensjonerende spenning} \quad \sigma_4 = 102.61 \text{ MPa}$$

$$UG_4 := \frac{\sigma_4}{f_d} \quad \text{Spenningsutnyttelse} \quad UG_4 = 0.48$$

LASTKOMBINASJON 5 - EGENVEKT x 1.35 + SNØ x 1.05

$$M_5 := M_p \cdot 1.35 + M_s \cdot 1.05 \quad \text{Dimensjonerende moment} \quad M_5 = 45.76 \text{ kN}\cdot\text{m}$$

$$\sigma_5 := \frac{M_5}{W_s} \quad \text{Dimensjonerende spenning} \quad \sigma_5 = 94.94 \text{ MPa}$$

$$UG_5 := \frac{\sigma_5}{f_d} \quad \text{Spenningsutnyttelse} \quad UG_5 = 0.44$$

BELTEVOGN

$$P_{BV} := 50 \text{ kN} \quad \text{Totalvekt av beltevogn, se vedlegg}$$

$$L_{BV} := 6.9 \text{ m} \quad \text{Lastlengde (lenger en brulengde)}$$

$$d := 0.525 \text{ m} \quad \text{Avstand fra tyngdepunkt til mest belastet bjelke}$$

$$SPF_{BV} := \frac{a-d}{a} \quad \text{Sporfaktor} \quad SPF_{BV} = 0.71$$

$$q_{BV} := \frac{P_{BV}}{L_{BV}} \quad \text{Total linjelast fra beltevogn} \quad q_{BV} = 7.246 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$q_{BVb} := q_{BV} \cdot SPF_{BV} \quad \text{Linjelast på en bjelke} \quad q_{BVb} = 5.167 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$M_{BV} := \frac{q_{BVb} \cdot L^2}{8} \quad \text{Maks moment fra beltevogn} \quad M_{BV} = 12.505 \text{ kN}\cdot\text{m}$$

LASTKOMBINASJON 6 - EGENVEKT x 1.2 + SNØ x 1.5 + BV x 0.95

$$M_6 := M_p \cdot 1.2 + M_s \cdot 1.5 + M_{BV} \cdot 0.95 \quad \text{Dimensjonerende moment} \quad M_6 = 61.34 \text{ kN}\cdot\text{m}$$

$$\sigma_6 := \frac{M_6}{W_s} \quad \text{Dimensjonerende spenning} \quad \sigma_6 = 127.26 \text{ MPa}$$

$$UG_6 := \frac{\sigma_6}{f_d} \quad \text{Spenningsutnyttelse} \quad UG_6 = 0.60$$

LASTKOMBINASJON 7 - EGENVEKT x 1.2 + SNØ x 1.05 + BV x 1.35

$$M_7 := M_p \cdot 1.2 + M_s \cdot 1.05 + M_{BV} \cdot 1.35 \quad \text{Dimensjonerende moment} \quad M_7 = 59.366 \text{ kN}\cdot\text{m}$$

$$\sigma_7 := \frac{M_7}{W_s} \quad \text{Dimensjonerende spenning} \quad \sigma_7 = 123.166 \text{ MPa}$$

$$UG_7 := \frac{\sigma_7}{f_d} \quad \text{Spenningsutnyttelse} \quad UG_7 = 0.58$$

LASTKOMBINASJON 8 - EGENVEKT x 1.35 + SNØ x 1.05 + BV x 0.95

$$M_8 := M_p \cdot 1.35 + M_s \cdot 1.05 + M_{BV} \cdot 0.95 \quad \text{Dimensjonerende moment} \quad M_8 = 57.64 \text{ kN}\cdot\text{m}$$

$$\sigma_8 := \frac{M_8}{W_s} \quad \text{Dimensjonerende spenning} \quad \sigma_8 = 119.585 \text{ MPa}$$

$$UG_8 := \frac{\sigma_8}{f_d} \quad \text{Spenningsutnyttelse} \quad UG_8 = 0.56$$

KONKLUSJON : BELTEVOGN KAN PASSERE HELÅRLIG FRITT

4. Vedlegg

Bru oppmålt 22.09.23

Epost fra Stein F. 29.09.23

Epost fra Kristian S. 07.05.2021

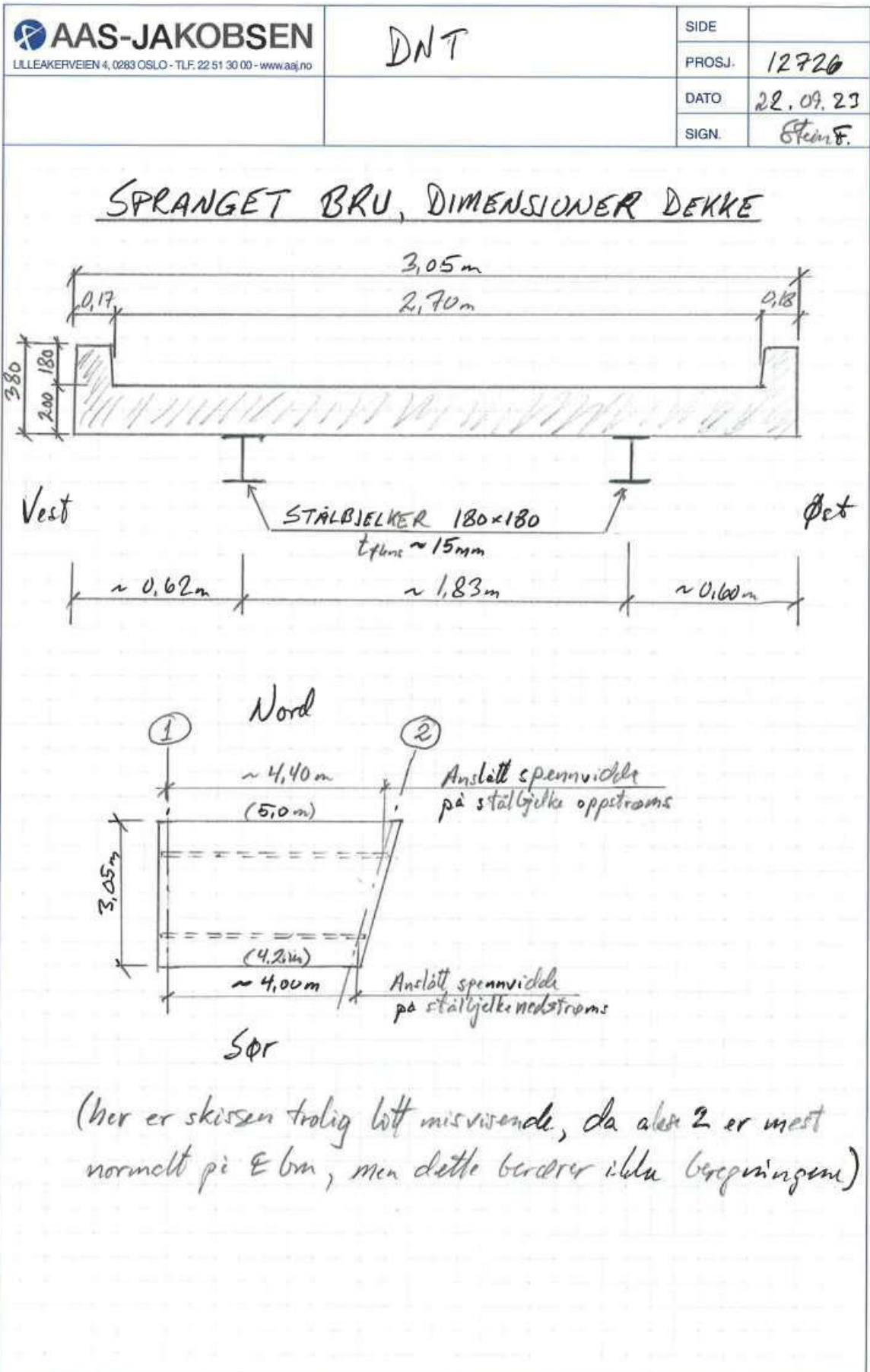
Data for Bandvagn 206

Snølast Sel kommune 1085 moh

Lastplassering av kjøretøyer

Lastkombinasjonstabell

Beregning av moment for gravemaskinlast

Hei,

Vedlagt følger noen innmålingsresultater som grunnlag for beregningskontroll.

- 1) Det ønskes spesielt en sjekk av overfart med en 8 tons gravemaskin, som har belter med lengde 2.8m og bredde 0.48m. Belter går trolig tilnærmet rett på hver stålbjelke, anslo entreprenøren.
- 2) Det ønskes også en sjekk av ferdig tilstand med aktuell snølast + aktuell beltevogn (denne kjenner du til fra tidligere?)

fre, 07.05.2023 10

Tr Ø Audun Uleberg • Jan Laren

1 Du startt på meldingen 09.05.2023 20:27.

Specialinspeksjon 2020 - Bru over Ula, Spranget(1293811).pdf

Hei!

Av eposten under kan man lese at Statskog skal rive ei bru som er viktig for oss fordi aksterende bruksløsning er irrtisk dårlig. Brua er kort og massiv, den ble i sin tid bygget for å tåle anleggsmaskiner.

Vedlagte rapport sier mye om tilstanden på dagens bru. Løsningsforslagene synes jeg derimot ikke virker så fornuftige, fordi de forutsetter gjenoppbygging av digre betongfundamenter – vi må da kunne komme opp med ei bruksløsning med noe lenger spenn og lettere konstruksjon som til sammen gjør at vi ikke trenger disse digre betongkonstruksjonene i bunnen?

Ei ny bru må funksjonsmessig tilfredsstille:

- Tåle tråkkemaskin med last for transport inn til Rondvaasbu. Dagens løsning for DNT, redaktors og neddatene er BV 206 med vekt på 2,3 + 2,4tonn https://en.wikipedia.org/wiki/Bandvagn_206
- Ha høy rekkeverk sånn at det faktisk er rekkeverk igjen på vinteren
- Kunne lukkes/sperras om sommeren for å hindre fotturister når det er villrein som har kalving på vestsiden av brua.

Bandvagn 206
Bv 206 Armoured All Terrain Vehicle

US M973 SUSV

Type	All-terrain vehicle
Place of origin	Sweden
Service history	
Used by	See operators
Production history	
Manufacturer	Hägglunds
Produced	1980–
No. built	11,000+ (as of 2017) ^[1]
Variants	See variants
Specifications	
Mass	4,500 kg (9,900 lb)
Length	6.9 m (22 ft 8 in)
Width	1.87 m (6 ft 2 in)
Height	2.4 m (7 ft 10 in)
Crew	Driver + 5 passengers (front car)
Passengers	11 passengers (rear car)
Main armament	Heavy machine gun on ring mount
Secondary armament	Smoke grenade launchers (front), mortars (back)
Engine	2.8L 99 kW Ford Cologne V6 99 kW (132 hp)
Maximum speed	65 km/h (40 mph) (roads) 5 km/h (3.1 mph) (water)

BEREGNING AV SNØLASTER

BRU :

SPRANGET

KOMMUNE : SEL

REF. Tabell NA.4. NS-EN 1991-1-3/NA 2008

Regnearket bestemmer **karakteristisk** dimensjonerende maksimal snølast for bruer. Lastfaktor for snø for lastifelle med snø som dominerende naturlast er 1.5.

Gule felt fylles inn for med data for aktuell kommune og høyde over havet for brusted, se egen tabell.

Brua er å anse som eksponert i høy/snaufjellet. Hvis brua er i skogsterreng eller på annen måte er skjermet anses brua ikke å være eksponert.

$$s_{k0} := 3.5 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}^2}$$

Snølast flatmark for referansehøyde

$$s_{kmaks} := 6.5 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}^2}$$

Maks snølast (uansett høyde)

$$H_g := 350\text{m}$$

Referansehøyde

$$\Delta s_k := 1.0 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}^2}$$

Basisfaktor for høyereliggende områder

$$H_{oh} := 1084\text{m}$$

Høyde over havet

$$\text{EKSPONERT} := \text{"JA"}$$

Vindutsatt , JA eller NEI

$$\eta := \frac{(H_{oh} - H_g)}{100\text{m}}$$

Høydeusteringsfaktor for brusted

$$\eta = 7.34$$

$$s_k := s_{k0} + \eta \cdot \Delta s_k$$

Beregnet snølast på aktuelt sted

$$s_k = 10.84 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}^2}$$

$$s_{k,w} := \text{if}(s_k > s_{kmaks}, s_{kmaks}, s_k)$$

Sjekk om beregnet snølast overstiger maks. last

$$s_k = 6.5 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}^2}$$

$$\mu := 0.8$$

Formfaktor (som for tak)

$$C_e := \text{if}(\text{EKSPONERT} = \text{"JA"}, 0.8, 1.0)$$

Eksponeringsfaktor

$$C_e = 0.8$$

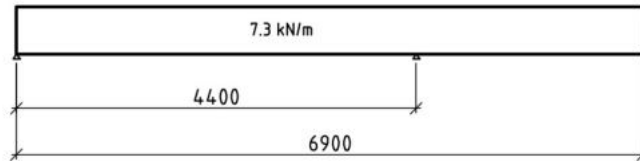
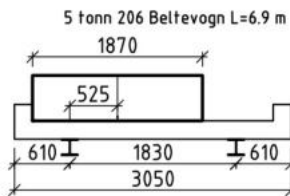
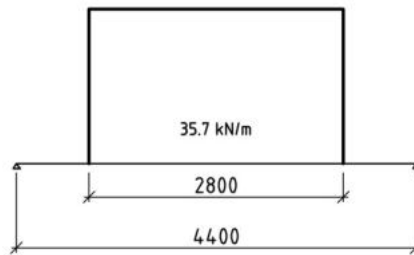
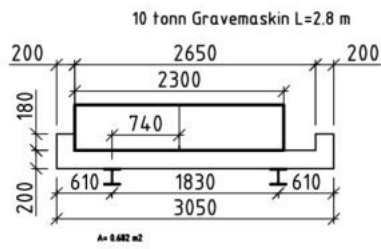
$$C_t := 1.0$$

Termisk faktor (1.0 når utendørs)

$$S_{k50} := \mu \cdot C_e \cdot C_t \cdot s_k$$

Dimensjonerende karakteristisk snølast

$$S_{k50} = 4.2 \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}^2}$$

	#	Navn	Egenvekt Ugunstig	Egenvekt Gunstig	Snø	Trafikk
▶	ULS1	1.35*Egenvekt	1.35	-	0	0
	ULS2	1.20*Egenvekt+1.50*Snø	1.2	-	1.5	0
	ULS3	1.35*Egenvekt+1.05*Snø	1.35	-	1.05	0
	ULS4	1.20*Egenvekt+1.35*Trafikk	1.2	-	0	1.35
	ULS5	1.35*Egenvekt+0.95*Trafikk	1.35	-	0	0.94
	ULS6	1.20*Egenvekt+1.50*Snø+0.95*Trafikk	1.2	-	1.5	0.94
	ULS7	1.20*Egenvekt+1.05*Snø+1.35*Trafikk	1.2	-	1.05	1.35
	ULS8	1.35*Egenvekt+1.05*Snø+0.95*Trafikk	1.35	-	1.05	0.94
*						

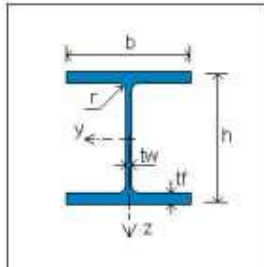

Colbeam EC3 - User defined		Project: Spranget	Page: 1/1
Member Design Program incl updates til April 2017 Version 1.2.6 Copyright (C) 2010-2017 StruProg AB		Identification: Gravemaskin	Date: 02.10.2023
File: q:\a -nytt arkiv\veibruer\spranget\eksist_bru\gravemaskin.ccc		Time: 16:16	

General:

Material: S235 H $f_y = 235$ MPa $E = 210000.0$ MPa
 $g_{m0}/g_{m1} = 1.10/1.10$

Profile: HEB180

Dimensions and weight:

h	=	180.0	mm
b	=	180.0	mm
tw	=	8.5	mm
tf	=	14.0	mm
r	=	15.0	mm
g	=	51.2	kg/m
S	=	1.037	m ² /m

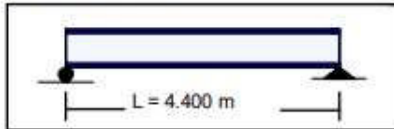
Section property:

A	=	6525	mm ²
I _x	=	4.230E+5	mm ⁴
I _y	=	3.831E+7	mm ⁴
I _z	=	1.363E+7	mm ⁴
I _w	=	9.370E+10	mm ⁶
W _{el,y}	=	4.257E+5	mm ³
W _{eff,y}	=	4.257E+5	mm ³
W _{pl,y}	=	4.814E+5	mm ³
W _{el,z}	=	1.514E+5	mm ³
W _{eff,z}	=	1.514E+5	mm ³
W _{pl,z}	=	2.310E+5	mm ³

Capacity:

Cross Section Class: 1/1/1 N/My/Mz	
N _{t,Rd}	= 1394.0 kN
N _{c,Rd}	= 1394.0 kN
M _{y,Rd}	= 102.9 kNm
M _{z,Rd}	= 49.4 kNm
V _{c,z,Rd}	= 249.6 kN
V _{c,y,Rd}	= 414.4 kN

Geometry/Loading:

End Supports: Non-rigid

Loading information: (kN/kNm/m)

G=Permanent; Q1/Q2=Variable, Q1 = Main

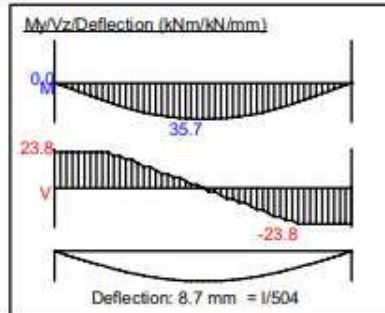
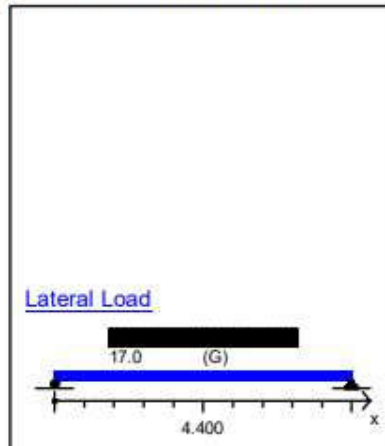
Loading in z-direction:

Load	kN/kNm	x/x1/x2 (m)	G/Q
q	17.0/17.0	0.800/3.600	G

Selfweight of member not included

Psi(Q1/Q2) = 0.7/0.7

Loading/Moment: (kN/kNm/m)

Lateral buckling parameters:

Mb,Rd = 91.5 kNm (lateral torsional buckling) C1/C2 = 1.120/0.450

Lateral torsional buckling curves: Rolled or welded I-sections (ch 6.3.2.3)

Governing Loadcase: Basic loads: G + Q1 + Q2

SECTION CONTROL:

IR = My,Ed/My,Rd = 35.7/102.9 = 0.35 < 1.0 (0.50L; Ch 6.2.5)

IR = Vz,Ed/Vz,Rd = 23.8/249.6 = 0.10 < 1.0 (0.00L; Ch 6.2.6)

Returneres til:
Statskog SF Elverum
Postboks 174 Søbakken
2402 Elverum

Org.nr. 974 797 194

KONTRAKT FOR RETT TIL BRUK OG SIKRING AV BRU OVER STOR-ULA

1. Eiendommen

Kommunenr.	Kommunenavn	Gnr.	Bnr.	Festenr.
3437	Sel	329	1	9014

2. Grunneier

Org.nr.
966 056 258 - Statskog SF

3. Rettighetshaver

Org.nr. (9 siffer)	Navn
940 698 332	DNT Oslo og Omegn

4. Vederlag

Kr 0,-

5. Avtalens varighet

01.09.2023 - 30.04.2025

Avtalen kan ikke forlenges eller fornyes.

6. Rettigheter og vilkår

6.1 Fysisk rådighet over arealet

Denne avtalen gir Rettighetshaver rett til bruk og sikring av eksisterende bru over Stor-Ula, ved Spranget i Sel og Nordre Kolloen statsallmenning.

Arealet kan ikke benyttes til noe annet enn det som her er avtalt.

6.2 Kontraktsforutsetninger og opphørsgrunner

Rettighetshaver plikter å innhente og opprettholde nødvendige offentlige tillatelser.

Brua kan være åpen for følgende bruk:

- Nødvendig varetransport vinterstid inn til Rondvassbu i regi av DNT, i den perioden løypa inn til Rondvassbu er tillatt stikka, jfr. forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane: «Merking tillatt annonsert fra 10. februar til 2. påskedag. Stikker kan settes ut to dager før og samles inn senest fire dager etter tillatt annonseringsperiode».

Bruk kontroll skal gjennomføres av et eksterne firma hvert år før ny vintersesong. Rapport fra slik bruk kontroll, samt tiltaksplan skal sendes Statskog innen september hvert år.

Rettighetshaver har alt ansvar for vedlikehold, drift og sikkerhet av brua, og at tiltak i medhold av denne avtale skal foretas så skånsomt som mulig, uten risiko for skade på dyr eller mennesker og uten at det etterlates naturinngrep i form av unødige visuelle eller estetiske endringer. Sikringstiltak skal gjennomføres slik at brua er tilfredsstillende stand før bruk hver vintersesong. Sikringstiltak skal ha som formål å sikre bæreevnen til brua ifbm. motorferdsel til DNT Rondvassbu. Det skal holdes god orden på og rundt anlegget.

Brua skal holdes stengt med lås og gis en utforming som gjør det vanskelig å forsere brua. DNT må sørge for at slik stenging kommer på plass før hver sommersesong starter. Låsen må låses med nøkler, og det må være et begrenset antall nøkler tilgjengelig.

Brua driftes og brukes for Rettighetshavers egen regning og risiko, og eventuelle krav og skader mv. som oppstår for 3. mann på grunn av brua, er Grunneier uvedkommende.

Rettighetshaver skal holde grunneier skadesløs for alle forhold som knytter seg til eventuelle krav og skader mv. oppstått på eller i forbindelse med eller er forårsaket av Rettighetshavers bruk av bru/anlegg.

Rettighetshaver tegner umiddelbart forsikring som holder Grunneier skadesløs.

Vesentlig mislighold av avtalen fra Rettighetshaver side fører til rett til heving av avtalen. Blir avtalen hevet, eller av andre grunner opphører, plikter Rettighetshaver å fjerne sikringstiltak og rydde arealet innen en rimelig frist som Grunneier setter. I motsatt fall har Grunneier rett til å foreta fjerning av sikringstiltak og rydding i forbindelse med dette, på Rettighetshavers regning.

Rettighetshavers fulle ansvar for brua gjelder inntil fjerning av sikringstiltak og rydding er foretatt.

6.3 Betaling av lovbestemte avgifter, skatter, gebyr - sakskostnader

Rettighetshaver plikter å betale Grunneier et standard vederlag til dekning av sakskostnader ved etablering av avtalen.

Dersom det kommer offentlige pålegg i forbindelse med Rettighetshavers tiltak mv., plikter Rettighetshaver å etterkomme disse og å dekke eventuelle kostnader i forbindelse med dette. Rettighetshaver har ansvar for alle skatter og avgifter som påløper i forbindelse med den avtalte rettigheten.

6.4 Rådighet over avtalen

Overføring av avtalen til eventuelt ny rettighetshaver er ikke tillat. Rettighetshaver plikter å holde Grunneier informert om ev. endringer i organisering, kontakt- eller faktureringsinformasjon av betydning for avtaleforholdet.

6.5 Tinglysing

Denne avtalen kan ikke tinglyses.

6.6 Tvister

Eventuelle tvister som måtte oppstå i forbindelse med avtalen skal partene søke løst i minnelighet gjennom forhandlinger. Dersom forhandlinger ikke fører frem, og partene ikke er enig om annen behandling, skal tvisten avgjøres ved de ordinære domstoler.

7. Kart

8. Underskrifter

Rettighetshaver

Grunneier

4/9-2023

Dato

Dato

Jan Erik Ruten
DNT Oslo og Omegn

Statskog SF

Arkivsaksnummer: 2023/9310-20

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 07.02.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	4/2024	16.02.2024

Sak - Dovre NP - dispensasjon - flytting av mose- og slåttebu - Frisvollhuset - 230/1/233 - Kari Stina Hjerkin Rabbum - Ellen Hjerkin Lauritzen

Innstilling fra forvalter

A.

Med hjemmel i verneforskriften for Dovre nasjonalpark, § 3, pkt. 4.2 får Kari Stina Hjerkin Rabbum og Ellen Hjerkin Lauritzen tillatelse til vedlikehold av måsåbua «Frisvollhuset» i Dovre nasjonalpark, gnr. 230 bnr. 1 fnr. 233 i Folldal kommune. Jf. også retningslinjer i forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane (2009), s. 41 og 42.

For at tiltaket skal være i tråd med retningslinjene i forvaltningsplanen forutsettes følgende vilkår oppfylt:

- Tømmeret i bygningen merkes, slik at brukbart tømmer kan gjenbrukes på tilsvarende plassering i det vedlikeholdte bygget.
- Nye tømmerdeler felles inn og tilpasses den eksisterende bygningen i den grad det er mulig. (Se eksempel i figur 2)
- Nytt tømmer skal ha samme dimensjon, som i det opprinnelige bygget.
- Tømmerveggene framstår som ubehandlet, tilsvarende må derfor gjelde for det vedlikeholdte bygget.
- Bygget skal ha saltak tekket med torv.
- Det vedlikeholdte bygget skal ha samme ytre mål, før og etter at vedlikeholdet er utført.
- Vinduer og dører kan erstattes, men da gis samme mål og plassering på bygget. Fasaden skal framstå som uendret.

B.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 får Kari Stina Hjerkin Rabbum og Ellen Hjerkin Lauritzen dispensasjon fra verneforskriften for Dovre nasjonalpark, § 3. pkt.1.1 for flytting av måsåbua «Frisvollhuset» i Dovre nasjonalpark, gnr. 230 bnr. 1 fnr. 233 i Folldal kommune, inntil 25 meter i nordlig retning fra nåværende plassering.

Flyttingen måles som korteste avstand fra yttervegg, opprinnelig plassering, til yttervegg ny plassering.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Dovre NP - referat fra møte 18.01.24 - gjenoppbygging av mose- og slåttebu - Frisvollhuset - 2301233 - utfyllende kommentar, sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, 23.01.24.

E-post, Torkil Rabbum, 23.01.24.

Søknad, Torkil Rabbum for for Kari Stina Hjerkin Rabbum og Ellen Hjerkin Lauritzen

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 38/2023, 01.12.23

Brev fra Folldal kommune, datert 31.08.23.

Offentlig postjournal Folldal kommune, sak 2023/10446

Innlandet fylkeskommune, uttalelse, datert 21.09.23

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten, uttalelse, datert 01.11.23.

Saksopplysninger

Rondane-Dovre nasjonalpark gjorde i møte 01.12.23, styresak 38/2023 slikt vedtak:

A.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 får Kari Stina Hjerkin Rabbum og Ellen Hjerkin Lauritzen avslag på søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Dovre nasjonalpark § 3, pkt.1.1, jf. også pkt. 4.1.

Søknaden er ikke i tråd med naturmangfoldloven § 48 om at tiltaket ikke må stride mot vernevedtakets formål, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å vurdere om det kan gis dispensasjon er derfor ikke til stede.

B.

Nasjonalparkstyret ber nasjonalparkforvalteren ta initiativet til en dialog med tiltakshaverne om vedlikehold/restaurering av Frisvollhuset, jf. verneforskriften for Dovre nasjonalpark, § 3, pkt. 4.2.

Kartutsnitt som viser «Frisvollhusets» plasseringer vist i figur A og B.

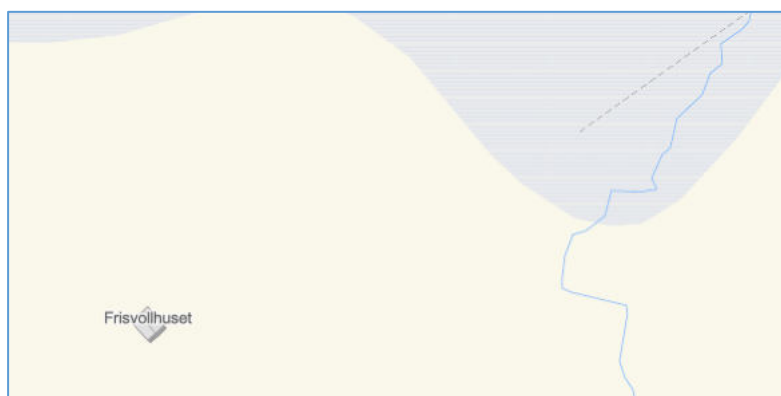
Et søk i InnlandsGIS gir at bygningen er klassifisert som «skog- og utmarkskoie, gamle», jf. SOSI-standard, bygningstype 172.

Et søk i InnlandsGIS viser at det ikke er registrert spesielle kulturminneverdier til bygningen.

Figur A. Kartutsnitt som viser «Frisvollhusets» plassering, oversikt.

Figur B. Kartutsnitt som viser «Frisvollhusets» plassering, detalj.

Vi har mottatt søknad fra **Torkil Rabbum for Kari Stina Hjerkin Rabbum og Ellen Hjerkin Lauritzen**, datert 19.12.23:

«Hei og takk for samtale om restaureringsprosjekt Frisvollhuset på telefon 12/12-23

Behandlet i utvalgssak 38/2023 den 01.12.2023

Gjenoppbygging av mose-og slåttebu - Frisvollhuset - 230/1/233

Hjemmelshavere Kari Stina Hjerkin Rabbum og Ellen Hjerkin Lauritzen

Vi har lest begrunnet avslag på vår første søknad.

Vi ber derfor om tillatelse til å flytte bua noen meter opp fra et vasshull, som vist på et av de vedlagte bildene i opprinnelig søknad, og det kan dreie seg om ca 20 meter fra der bua står i dag. Legger også ved et bilde fra 2018 som også viser at det er behov for å flytte bua ut av vannet.

Vi har avtalt å gjøre arbeidet med bistand fra en erfaren lafter som er godt kjent i området, Dag Bekken. Den opprinnelige størrelsen på bua beholdes og vil gjenbruke det gamle tømmeret i størst mulig grad. Planlegger å benytte oss av mest mulig likt gammelt tømmer. Vi har tilgang på gammelt tømmer som vi skal benytte til restaureringen. Vi vil lafte inn det som kan gjenbrukes av opprinnelige stokker fra bua.

For å gjøre restaureringen mest mulig hensiktsmessig må bua tas ned på fjellet og fraktes ned til Dalholen. Arbeidet må gjøres innvendig i laftehall på Dalholen. Dette fordi arbeidet vil være tidkrevende og være vanskelig å få til ute på plassen der bua står i dag.

Håper vi kan få tillatelse til dette da bua betyr mye for oss. Hvis dere kan akseptere dette, ber vi om tillatelse til å ta ned bua i god tid før reinskalving i mai. Vi trenger derfor tillatelse til å frakte bua på snøskuter. Sannsynligvis må vi kjøre flere turer med flere skutere.

Om alt går etter planen vil vi sette opp bua igjen høsten 2024.»

Nasjonalparkforvalteren har hatt **møte med Torkil Rabbum og Dag Bekken**, 18.01.24, referat:

«(...)

Bakgrunn

Møtet var avtalt på bakgrunn av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre 01.12.23, styresak 38/2023, og eiernes (Kari Stina Hjerkin Rabbum - Ellen Hjerkin Lauritzen) søknad om restaurering av Frisvollhuset, datert 19.12.23.

Målet med møtet var å drøfte:

1. Motorferdsel – frakt av laftetømmer m.m.
2. Kulturminneverdier – prinsipper for restaurering
3. Aktuelle vilkår og praktisk gjennomføring av restaurering
4. Saksgang
5. Eventuelle andre forhold.

1. Motorferdsel – frakt av laftetømmer m.m.

Tiltakshaver anslår at det er behov for inntil 10 turer for å frakte ut tømmeret i lafteskassa m.m. Aktuelt å ta med andre bygningsmaterialer på veg innover. 1 tur = 1 snøskuter tur/retur Frisvollhuset. Ny søknad må sendes for motorferdsel for frakt av den restaurerte lafteskassa innover igjen. Aktuell transportrase er fra Nysetra til Frisvollhuset.

2. Kulturminneverdier – prinsipper for vedlikehold - restaurering

Restaurering betinger gjenbruk av materialer i den eksisterende bygningen. Tradisjonelt har det vært vanlig å vedlikeholde tømmerbygninger, ved å skifte ut tømmerdeler som har råteskader o.l. Slike tiltak forutsetter at tømmeret i bygningen merkes, og at lafteskassa demonteres for gjennomføring av vedlikeholdsarbeidene.

Forvaltningsplanen har retningslinjer om vedlikehold og restaurering:

s. 41:

• Ved vedlikehold / restaurering / ombygging / rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi bør det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Det skal ikke brukes trykkimpregnert virke. Hovedprinsipp må være å skifte ut minst mulig, dvs. maksimal gjenbruk av materialer. Kun utskifting der det er nødvendig for å utbedre/stabilisere skader.

s. 42

Verneforskriftene tillater vedlikehold i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Dette omfatter vanlig vedlikehold som reparasjon av tak, vinduer, fundamenteringer og ytterkledning og som er tillatt etter plan- og bygningsloven. For vedlikeholdsarbeid skal eksteriøret ikke endres og reparasjoner er å foretrekke fremfor hele utskiftninger der dette er mulig. Fasadeendringer, ny pipe og utvendig standardhevinger er eksempler på tiltak som ikke går inn under vanlig vedlikehold og som dermed er søknadspliktig.

Restaurering, dvs. tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke hensyn til verneverdier eller kulturfaglige hensyn sier noe annet. Forvaltningsmyndighetene bør være positive til slik restaurering som tar sikte på å tilbakeføre seteranlegg til opprinnelig tilstand. Restaureringen omfatter kun tiltak knyttet til eksisterende bygninger, ikke gjenreising på gamle tufter.

En bygning kan ha forfalt slik at en er i tvil om vedlikeholdsarbeidet i praksis vil tilsvare og reise et nytt bygg fra grunnen av. For å definere hva som er vedlikehold vil forvaltningsmyndigheten legge til grunn en helhetsvurdering, der takets tilstand tillegges betydelig vekt. Dersom bygningen har et tak som er noenlunde i intakt stand, bør vedlikeholdet kunne falle inn under punkt 1.2 i forskriftene, og arbeidet kan derfor foretas uten tillatelse. Utskifting av et bærende element av samme dimensjon og kvalitet ansees som vedlikehold. Dersom taket har falt ned som følge av dårlig vedlikehold, er reparasjonen å anse som en vesentlig endring, og restaurering av bygningen på samme sted vil betraktes som nybygg. I slike tilfeller må saken behandles som en ordinær byggesak og må forelegges både kommunen og forvaltningsmyndighet for verneområdet.

...

Det vurderes som gjennomførbart å foreta vedlikehold av Frisvollhuset i tråd med retningslinjene ovenfor.

Nåværende plassering av Frisvollhuset er i lågpunkt i terrenget, med delvis fuktig mark. Dette kan ha bidratt til byggets forfall, og det vil ikke være formålstjenlig å sette opp att bua på denne plassen. Tiltakshaver ønsker derfor å flytte bu inntil 25 m i nordlig retning, for å få tørrlendt grunn under bua, se figur 1.

En flytting av bua vil ikke være i tråd med verneforskriften eller retningslinjene i forvaltningsplanen. Et slikt tiltak vil krev dispensasjon etter naturmangfoldoven § 48:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.»

Figur 1. Tiltakshaver ønsker å flytte bua 25 m i nordlig retning.

3. Aktuelle vilkår og praktisk gjennomføring av restaurering

For at tiltaket skal være i tråd med retningslinjene i forvaltningsplanen forutsettes følgende vilkår oppfylt:

- Tømmeret i bygningen merkes, slik at brukbart tømmer kan gjenbrukes på tilsvarende plassering i det vedlikeholdte bygget.
- Nye tømmerdeler felles inn og tilpasses den eksisterende bygningen i den grad det er mulig. (Se eksempel i figur 2)
- Nytt tømmer skal ha samme dimensjon, som i det opprinnelige bygget.
- Tømmerveggene framstår som ubehandlet, tilsvarende må derfor gjelde for det vedlikeholdte bygget.
- Det vedlikeholdte bygget skal ha samme ytre mål, før og etter at vedlikeholdet er utført.

Dag Bekken, Folldal vil stå for det praktiske arbeidet. Han kan vise til mer en 50 års erfaring med lafting og arbeid med tømmerbygginger. Tømmeret vil bli fraktet til Bekkens laftehall i Folldal, der vedlikeholdsarbeidet vil bli utført

Figur 2. Eksempel på innfelling av tømmerdeler i gammel bygning.

Saksgang

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vil behandle to saker:

- Søknad om motorferdsel, frakt av tømmer, bygningsmaterialer og personell. (Delegert sak)
- Søknad om flytting av bygningen, dispensasjon frå verneforskriften for Dovre nasjonalpark. (Styresak)

Tiltakshaver må rapportere på bruk av motorferdsel og vedlikehold/flytting av bygning.

Tiltakshaver må sende ny søknad om motorferdsel for frakt av laftekassa m.m. innover att etter utført vedlikehold.»

Etter møtet har vi mottatt e-post fra **Torkil Rabbum**, datert 23.01.24:

«Vi har lest vedlagt utkast til saken etter møtet, og ser at dette stemmer overens med det vi har søkt om. Vi ønsker at Rondane-Dovre nasjonalparkstyre behandler de to sakene som er beskrevet i utkastet. Vi ser fram til og tør håpe på positivt svar fra dere.»

Statens naturoppsyn har registrert måsåbua i en egen rapport datert 19.01.24:

«Har målt opp huset. Svært dårlig forfattning. Utvendig mål uten nøy Lengde 305 cm Bredd 215 cm Raft høyde utvendig 130 cm.» Vedlagt rapporten er det også bilder av måsåhuset:

Figur C. Frisvollhuset, foto Statens naturoppsyn, 19.01.24.

Figur D. Frisvollhuset, foto Statens naturoppsyn, 19.01.24.

Figur E. Frisvollhuset, foto Statens naturoppsyn, 19.01.24.

Figur F. Frisvollhuset, foto Statens naturoppsyn, 19.01.24.

Innlandet fylkeskommune, uttalelse 21.09.23

(...)

Kulturvernfarende forhold

Nyere tids kulturminner og landskap

Mosebuene er viktige historiske spor fra tiden da utmarka var en sentral forressurs i landbruket. Tidligere var mose et tilskudd til vinterfôret for husdyr. Buene fungerte som hvile og overnattingsted for dem som dro opp på fjellet for å sanke mose. Tradisjonen går trolig like langt tilbake som den tradisjonelle seterdriften og vedvarte fram til midten av 1950-tallet. Buene kjennetegnes blant annet av sin enkle utforming med beskjeden grunnflate og gjerne torvtak. «Frisvollhuset» er et nøkternt bygg, men likevel synlige innslag i landskapet som forteller historien om en del av ressursgrunnlaget her oppe.

I saken vektlegges det at dagens bygning er i dårlig stand. Blant annet skal de laftete stukkene skiftes ut med nye laftestokker med større dimensjoner, samtidig som mest mulig de gamle materialene gjenbrukes i nybygget. Det er positivt at det legges vekt på gjenbruk av materialer. Spørsmålet er hvor mye som kan gjenbrukes når dimensjonene endres.

Den nye bua bør ha en størrelse som ikke overstiger volumet til dagens byggverk. Det oppfordres til at nybygget oppføres i laftet tømmer og med saltak tekket med torv. Det bør

ikke settes inn flere eller større vinduer enn i dagens bygning. Vi er i utgangspunktet positive til gjenoppbygning og flytting, så lenge dette ikke kommer i konflikt med andre interesser.»

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

Dovre nasjonalpark

§ 2 Formål

Hovedformålet med opprettelsen av Dovre nasjonalpark er å:

- ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,
- ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane,
- bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster,
- ta vare på verdifulle kulturminner.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1. Landskapet

1.1. Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, tilbygg, gjerder, anlegg og faste og midlertidige innretninger, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier og løyper, plassering av campingvogner og bobiler o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

a. Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre innretninger. Vedlikehold av bygninger skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Vedlikehold omfatter ikke ombygginger eller utvidelser av bygninger.

(...)

1.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a. Gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade.
- b. Ombygging og utvidelse av bygninger.

(...)

4. Kulturminner

4.1. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner kan ikke flyttes eller fjernes.

4.2. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til restaurering, istandsetting og skjøtsel av kulturminner.

Forvaltningsplan

(understrekinger er gjort av saksbehandler)

s. 19

Bygningsmiljøer med særlig stor verneverdi er:

- Luseby ved Furusjøen
- Steinhusmiljøet ved Kampen med Ruphuset og Peer Gynt hytta
- Alle setermiljøene i Grimsdalen som ligger innenfor nasjonalt verdifullt kulturlandskap
- Måsåbuer generelt
- Spredtliggende steinbuer
- Turisthyttene Dørålseter, Bjørnhollia og Grimsdalshytta
- Fagervoll

s. 39

Oppland Fylkeskommune har gitt innspill om forvaltning av kulturminner i Rondaneområdet til forvaltningsplanen i Rapport om kulturminner, sårbarhet og forvaltning av kulturminner i Rondane og Dovreområdet (Oppland fylkeskommune, 2006). I rapporten legger de blant annet vekt på bygningsmiljøer med særlig stor verneverdi i området.

Bygningsmiljøer med særlig stor verneverdi er:

- Luseby ved Furusjøen
- Steinhusmiljøet ved Kampen, Ruphuset og Per Gynt hytta
- Spredtliggende steinbuer
- Opprinnelige måsåbuer
- Turisthyttene; Dørålseter og Bjørnhollia (utenfor verneområdene), samt Grimsdalshytta
- Fagervoll
- Alle setermiljøene i Grimsdalen (Nasjonalt verdifullt kulturlandskap)

s. 41

• Ved vedlikehold / restaurering / ombygging / rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi bør det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Det skal ikke brukes trykkimpregnert virke. Hovedprinsipp må være å skifte ut minst mulig, dvs. maksimal gjenbruk av materialer. Kun utskifting der det er nødvendig for å utbedre/stabilisere skader.

• I tillegg til å følge retningslinjene i dette kapitlet vil forvaltningsmyndighetene samrå seg med kulturvernmyndighetene når det gjelder plassering og utforming i forbindelse med alle byggesaker som krever dispensasjon etter verneforskriften.

Fylkesmannen i Oppland har gitt ut veilederen «Seterbygningene – verdier og utfordringer» (Raddum 2007) som blant annet gir råd om hvordan vedlikehold av og tilbygg på seterhus kan skje med utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk, og med spesielt fokus på Grimsdalen. Det kan ved byggetillatelser stilles vilkår om mer detaljert utforming, i tråd med råd/retningslinjer i veilederen.

s. 42

- Verneforskriftene tillater vedlikehold i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Dette omfatter vanlig vedlikehold som reparasjon av tak, vinduer, fundamenteringer og ytterkledning og som er tillatt etter plan- og bygningsloven. For vedlikeholdsarbeid skal eksteriøret ikke endres og reparasjoner er å foretrekke fremfor hele utskiftninger der dette er mulig. Fasadeendringer, ny pipe og utvendig standardhevinger er eksempler på tiltak som ikke går inn under vanlig vedlikehold og som dermed er søknadspliktig.

s. 58

- Nyere tids kulturminner fra tida etter reformasjonen er ikke, med unntak av de vedtaksfredete kulturminnene (f eks bygninger fra før 1650) eller områder regulert til spesialområde bevaring etter plan- og bygningsloven, underlagt noe formelt vern. Kulturminner fra nyere tid kan likevel ofte være svært verdifulle og en viktig del av områdets historie. Ved ulike tiltak bør en derfor søke å ivareta disse så langt det er mulig. Saker som kan medføre inngrep i kulturminner skal forvaltningsmyndigheten drøfte med kulturvernmyndighetene som en del av saksutredningen. Et eksempel på dette er restaurering av steinbuer og måsåbuer. Det skal tas hensyn til tilrådingene innenfor rammene av verneforskriftene og øvrig lovverk.

Naturmangfoldloven

§ 48

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens § 7 om miljørettslige prinsipper i

- § 8 kunnskapsgrunnlag,
- § 9 føre-var prinsippet,
- § 10 samlet belastning på økosystemet,
- § 11 kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden

Vurdering

Vedlikehold

Det planlagte vedlikeholdet på måsåbua «Frisvollhuset» er etter nasjonalparkforvalterens vurdering i tråd med med bestemmelsen i verneforskriften for Dovre nasjonalpark, § 3, pkt. 1.2 a). Tiltaket er derfor ikke å se på som søknadspliktig. Jf. også retningslinjene i forvaltningsplanen s. 42:

- Verneforskriftene tillater vedlikehold i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Dette omfatter vanlig vedlikehold som reparasjon av tak, vinduer, fundamenteringer og ytterkledning og som er tillatt etter plan- og bygningsloven. For vedlikeholdsarbeid skal eksteriøret ikke endres og reparasjoner er å foretrekke fremfor hele utskiftninger der dette er mulig. Fasadeendringer, ny pipe og utvendig standardhevinger er eksempler på tiltak som ikke går inn under vanlig vedlikehold og som dermed er søknadspliktig.

Kulturminne

Av forvaltningsplanen (2009), og innspill gitt av Oppland fylkeskommune til forvaltningsplanen går det fram at «måsåbuer generelt» / «måsåbuer opprinnelige» har verdi som kulturminner. Videre er det gitt i verneforskriften § 3. pkt. 4.1 at kulturminner er beskyttet mot skade og ødeleggelse.

Innlandet fylkeskommune beskriver i sin uttalelse kulturminneverdier knyttet til Frisvollhuset. Nasjonalparkforvalteren legger derfor til grunn at måsåhuset er et kulturminne etter verneforskriften for Dovre nasjonalpark, § 3, pkt. 4.1. Forvaltningsmyndigheten kan etter pkt. 4.2 gi tillatelse til restaurering, istandsetting og skjøtsel av kulturminner.

Det er nasjonalparkforvalteren sin vurdering at det planlagte vedlikeholdet vil bidra til å ivareta kulturminneverdiene knyttet til Frisvollhuset. Det blir derfor innstilt på å gi tillatelse til vedlikeholdsarbeidet etter § 3, pkt. 4.2.

Flytting av måsåbua

Tiltakshaverne har søkt om å flytte måsåbua inntil 25 m i nordlig retning. Oppsetting av måsåbua på en ny plass vil å være å se på som et nytt tiltak i nasjonalparken. Dette er forbudt etter verneforskriften for Dovre nasjonalpark, § 3, pkt. 1.1. Flytting av måsåbua slik det er søkt om krever derfor dispensasjon fra verneforskriften, etter § 48 i naturmangfoldloven.

For at det skal kunne vurderes å gi dispensasjon må det planlagte tiltaket ikke stride mot vernevedtakets formål og ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. I denne saken er det slik at måsåbua har stått på plassen i lang tid før området ble vernet som nasjonalpark, og derfor representerer en etablert bruk. En begrenset flytting av måsåbua vil etter nasjonalparkforvalterens vurdering derfor ikke være i strid med verneformålet. Målet med vedlikeholdet og flyttingen er ellers å ivareta kulturminneverdien knyttet til måsåbua. Flyttingen blir derfor heller ikke vurdert å påvirke verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig. Vilårene for å kunne gi dispensasjon er slik vurdert oppfylt.

Etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering kan tiltakshaverne vise til et berettiget behov for å flytte måsåbua inntil 25 meter, inn på tørrlendt mark. Måsåbua er i dag plassert i et lågpunkt med til dels fuktig mark. Dette kan ha bidratt til buas forfall. En flytting til mer tørrlendt grunn vil også gi det utførte vedlikeholdsarbeidet lengre varighet. Nasjonalparkforvalteren vil derfor innstille på at det blir gitt dispensasjon.

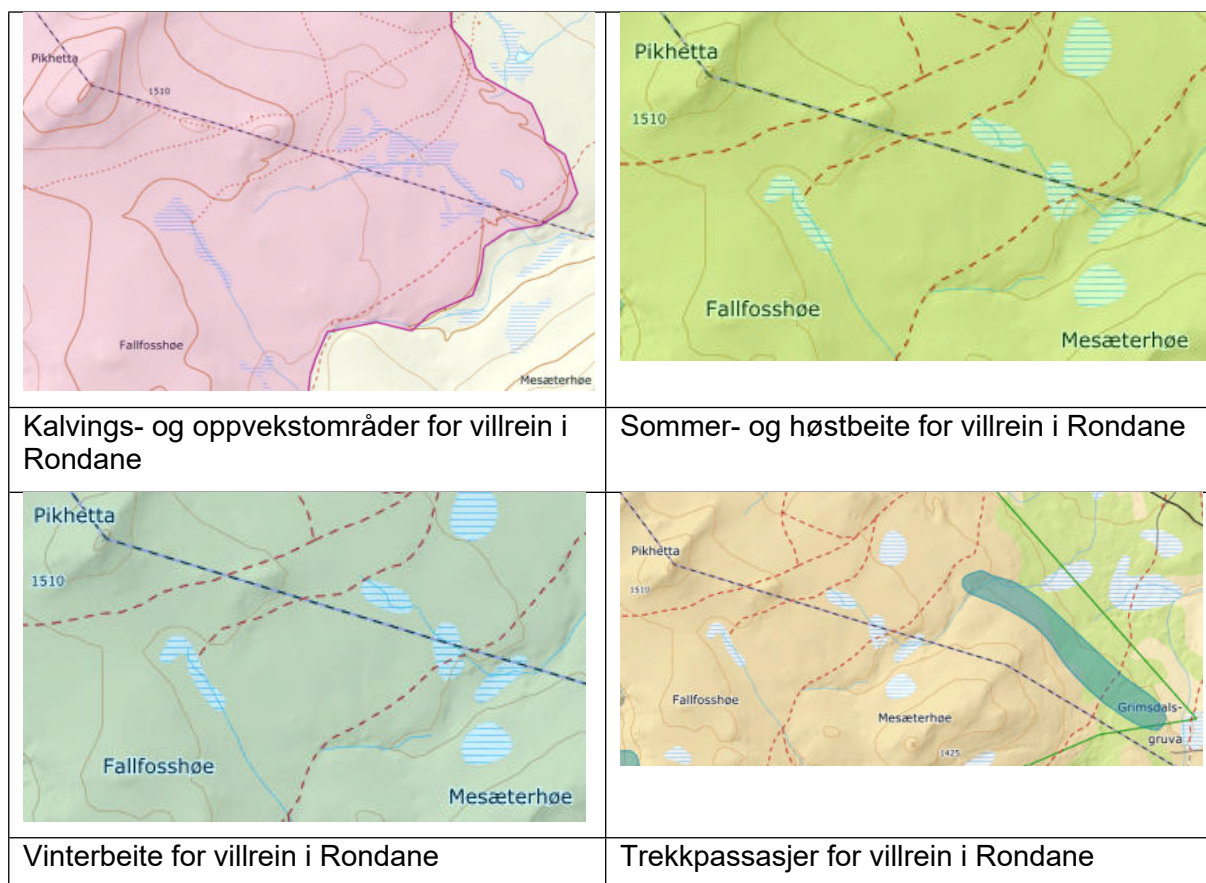
Villrein

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sørnkletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området
- NINA Rapport 2126 Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022.

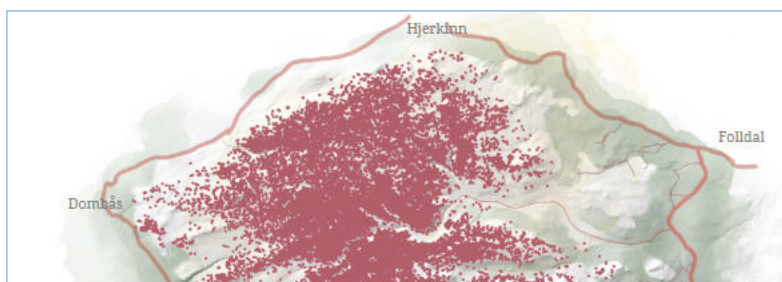
(jf. naturmangfoldloven § 8)

I figur G er det vist ulike kartutsnitt med funksjonsområder for villrein i den aktuelle delen av Dovre nasjonalpark.

Figur G. Funksjonsområder for villrein i Rondane - Norsk villreinsenter kartfortelling - delnorm 3 ([delnormtrerdane](#) | [Villrein](#))

I perioden 2009 – 2018 ble det gjort forsøk med GPS-merking av simler i Rondane nord villreinområde. Et kartplott fra forsøket, som viser de GPS-merkede simlenes arealbruk i perioden, er vist figur H.

Figur H. Kartplott fra forsøk med GPS-merkede simler – Norsk villreinsenter kartfortelling ([Home \(villrein.no\)](http://Home(villrein.no)))

Figur G og H viser at Frisvollhuset ligger midt i viktige leve- og funksjonsområder for villrein. Det er likevel slik at måsåbua har ligget her i lang tid før vernevedtaket i 2003, og vedlikehold av bua representerer derfor ingen ny bruk eller økt belastning på økosytsmet (jf. naturmangfoldoven § 10)

Måsåbua vil etter flytting bli stående på alminnelig lavmark, og berører derfor ikke vesentlige andre interesser for naturmangfoldet. (jf. naturmangfoldoven § 10)

Det fins et antall buer tilsvarende Frisvollhuset, både i Dovre nasjonalpark og Rondane nasjonalpark. Verneforskriften åpner for restaurering og istandsetting av kulturminner, og dette er mer detaljert beskrevet i forvaltningsplanen. En tillatelse til tiltaket vil ikke skape presedens eller ny praksis. Flytting av bygget inntil 25 meter er gjort etter en konkret vurdering av forholdene i denne saken, og vil neppe skape presedens som vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken. Den eksisterende tomta er uegnet som byggegrunn.

Arkivsaksnummer: 2022/3003-5

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 07.02.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	5/2024	16.02.2024

Sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - fjerning av eksisterende utedo og oppføring av ny - Storrvatnet - Dovre fjellstyre

Innstilling fra forvalter

A.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 får Dovre fjellstyre dispensasjon fra verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde, § 3, pkt. 1.1 for fjerning av eksisterende og oppføring av ny utedo ved fjellstyrets hytte ved Storrvatnet i Grimsdalen statsallmenning, Dovre kommune.

Den nye utedoens utforming og plassering skal være i tråd med figur B og H i saksframlegget.

B.

Med hjemmel i verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde § 3, punkt 5.3 c får Dovre fjellstyre tillatelse til bruk av snøskuter i samband med fjerning og oppsetting av ny utedo ved fjellstyrets hytte ved Storrvatnet.

Vilkår:

- Tillatelsen gjelder for inntil tre turer (en tur = en snøskuter tur-retur Storrvatnet).
- Tillatelsen gjelder til 20. april 2024.
- Transporten skal følge korteste framkommelige trase langs Grimsdalsvegen og Haverdalsvegen, og videre til Storrvatnet, se figur I i saksframlegget.
- Dersom villrein påtreffes skal transporten avbrytes til dyrene har trekt ut av området.
- Statens naturoppsyn v. Finn Bjormyr (mobtlf. 481 13 674) skal varsles før transporten starter.
- Kopi av tillatelsen skal bringes med under transporten.
- Vedlagte kjørebok må medbringes under transporten, og fylles ut i henhold til veiledningen, og kunne vises ved eventuell kontroll. Kjørebok skal sendes inn til forvaltningsmyndigheten på e-post sfinpost@statsforvalteren.no senest 1. juni 2024.

Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriften for Dovre nasjonalpark, og ikke i forhold til motorferdselloven med tilhørende forskrifter. **Dovre kommune** har ansvar for behandling etter motorferdselloven. Tiltakshaver har selv ansvar for innhenting av samtykke fra berørte grunneiere/Folldal fjellstyre.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Søknad fra Dovre fjellstyre, datert 10.03.22.

Foreløpig svar, sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, datert 16.03.22.

Fornytt søknad fra Dovre fjellstyre, datert 15.01.24

Saksopplysninger

Dovre fjellstyre har i brev datert 10.03.22 søkt om:

«Dovre fjellstyre ønsker å fjerne nåværende utedo og sette opp en ny i tilknytning utleiehytte ved Storrvatnet. Nåværende utedo er gammel og mangler muligheter for å kunne tømmes praktisk slik at avfall kan frakte ned når den blir full. Doen blir mye brukt av turister på sommeren som går merket turistløype mellom Grismdalshytta og Hverdalseter og bidrar til mindre forsøpling da dene står åpen for alle. Ny utedo vil ha plastikkdunk som avfall blir liggende i og gjør tømming på vinteren med luke bak enkelt og hygienisk slik at beholderen kan fraktes ned på snøscooter. Ny utedo vil bli satt på samme plass som nåværende utedo (UTM 33V 6889236 – 218020) og er omtrentlig på samme størrelse ~2 m2.

I forbindelse med oppsetting av ny utedo og fjerning av nåværende søkes det også om tillatelse til å bruke snøscooter for fraktning. Vi ønsker å bruke Brennhaug Røde Kors Hjelpkorps til å frakte inn den nye utedoen samtidig som de stikker skiløype innover Haverdalsveien for å begrense turer til det mest nødvendige. Røde Kors har kjøreløype til stikking av skiløype innover Haverdalsveien, og vil kun ha en liten avstikker fra veien og inn til Storrvatnet for å frakte den nye utedoen (vedlegg 1) Turen blir på snødekt mark og planlagt slik at det blir minst mulig forstyrrelser for villrein og annet dyreliv.»

I figur 1 er det vist kart vedlagt søknaden, med planlagt kjørerute for frakt av utedoen.

Figur A. Kart vedlagt søknaden fra Dovre fjellstyre, med planlagt kjørerute for frakt av utedoen.

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, har gitt et foreløpig svar, datert 16.03.22:

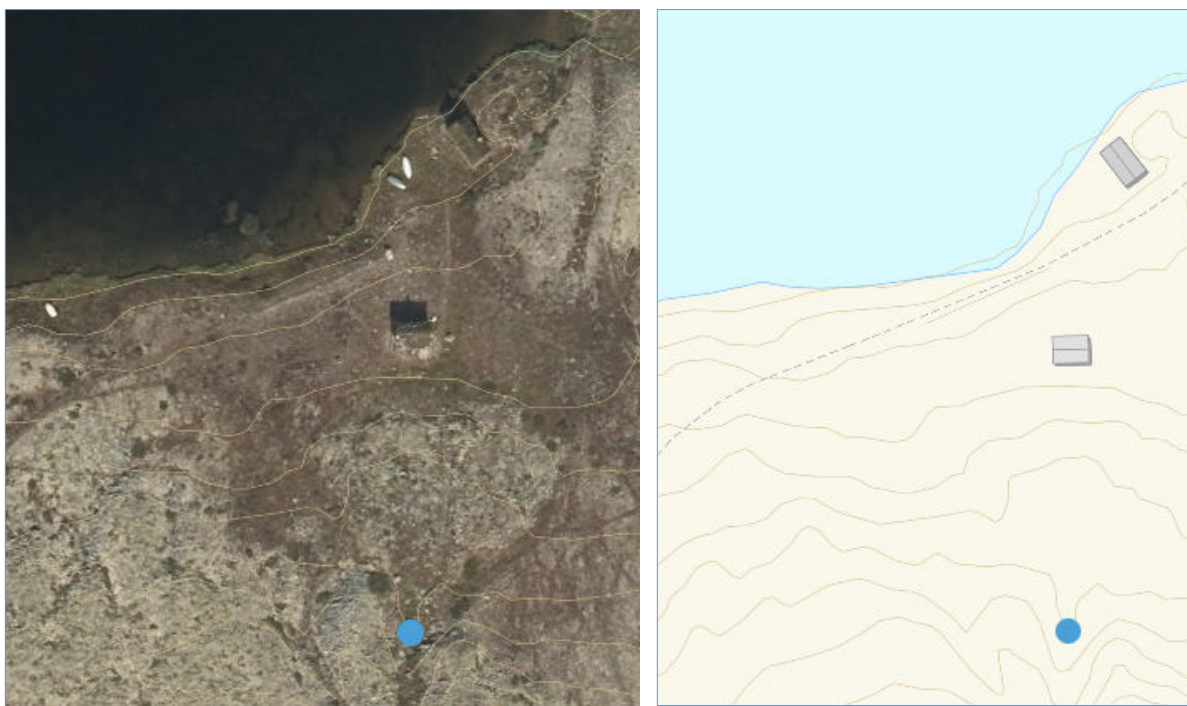
«Vi viser til søknad fra Dovre fjellstyre, datert 10.03.22, om bl.a. fjerning av eksisterende utedo og oppføring av ny, ved bu ved Storrvatnet i Grimsdalen landskapsvernområde.

Utedoen er i følge søknaden fra Dovre fjellstyre plassert ved punkt UTM 33V 6889236 – 218020, se figur 1.

Tiltaket er søknadspliktig etter verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde, §, pkt. 1.1.:

«Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som (...) oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.»

Figur 1. Plassering av utedo, i følge oppgitte koordinater fra Dovre fjellstyre, punkt UTM 33V 6889236 – 218020. (vårt kartutsnitt fra InnlandsGIS).

Før vi kan behandle saken ber vi om å få tilsendt en situasjonsplan, grunnriss og fasadetegninger for den planlagte utedoen. Vi vil også gjerne, om mulig, motta et bilde av bygningen som skal fjernes.

Vi legger opp til behandling i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, fredag 8. april 2022, og må ha tilleggsopplysningene her innen mandag 28. mars 2022.»

Dovre fjellstyre har sendt en fornyet søknad, datert 12.01.24:

«Dovre fjellstyre ønsker å fjerne nåværende utedo og sette opp en ny i tilknytning utleiehytte ved Storrvatnet. Nåværende utedo er gammel og i dårlig forfatning. Vegger, tak og gulv er råttent, og det lekker inn vann (Vedlegg 1). Utedo har stått åpen og vært mye brukt i barmarksesong av brukere i området. Dette bærer den preg av.

Ny utedo vil bli satt opp på samme plass som nåværende utedo (UTM 32v 6877652 531742) (Vedlegg 2). Den nye vil ha mulighet for en oppsamlerbøtte, og vil være mer hygienisk med tanke på oppsamling av avfallet. Mål spesifiseres i tegning (Vedlegg 3).

I forbindelse med oppsetting av ny utedo og fjerning av nåværende, søkes det samtidig om tillatelse til å bruke snøscooter for frakt. Dette vil skje på snødekt mark og planlagt slik at det blir minst mulig forstyrrelse for villrein og annet dyreliv sesong 2024.»

Figur B. Flyfoto, hytte med naust og do, vedlegg til søknad fra Dovre fjellstyre.

Figur C. Vedlegg søknad frå Dovre fjellstyre, bilde tatt juni 2022 av Rune Elnan.

Figur D. Vedlegg søknad frå Dovre fjellstyre, bilde tatt juni 2022 av Rune Elnan.

Figur E. Vedlegg søknad frå Dovre fjellstyre, bilde tatt juni 2022 av Rune Elnan.

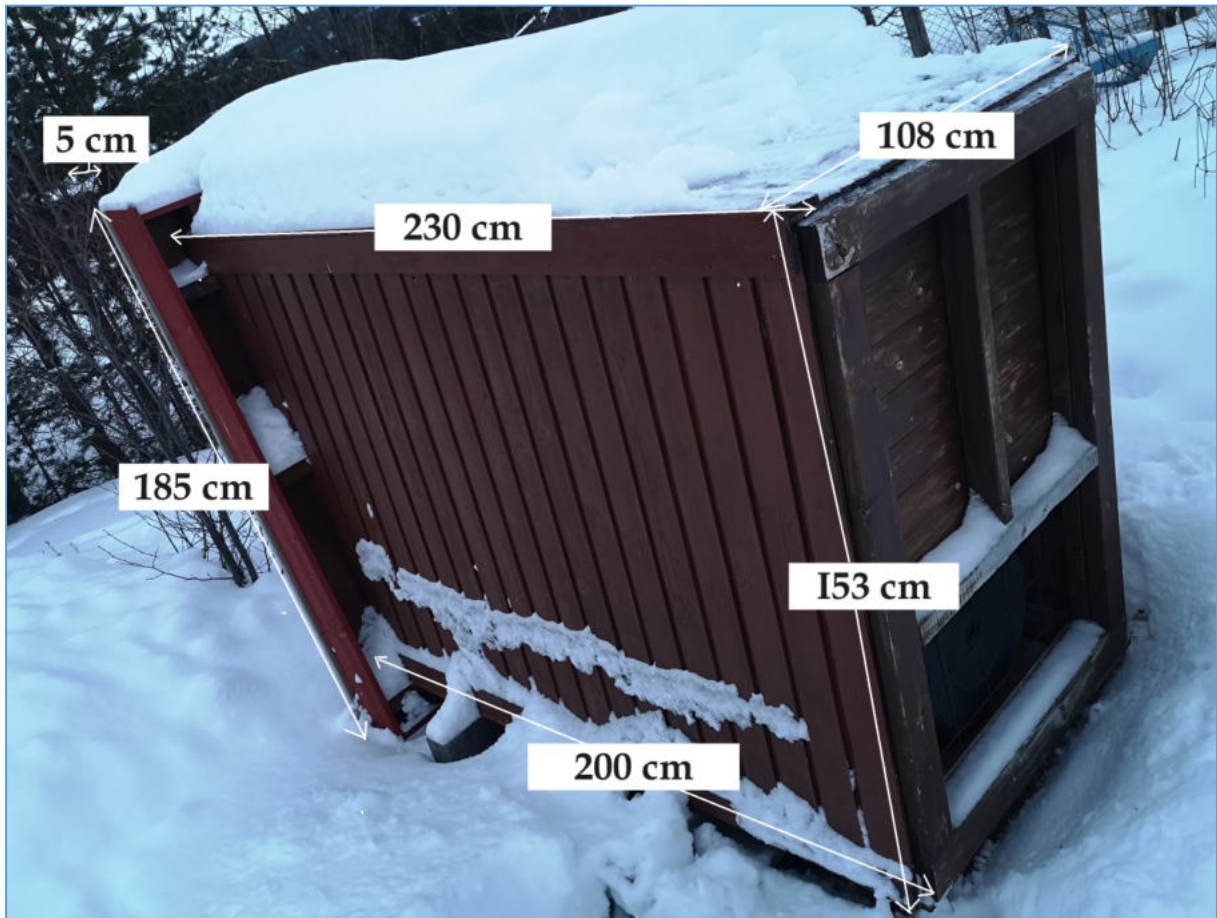

Figur F. Vedlegg søknad frå Dovre fjellstyre, bilde tatt juni 2022 av Rune Elnan.

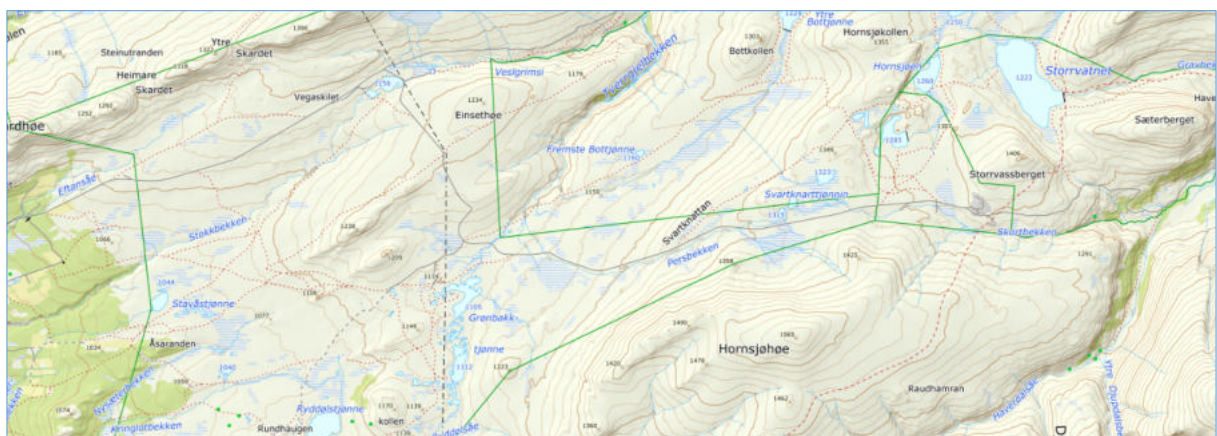

Figur G. Vedlegg søknad frå Dovre fjellstyre, bilde tatt juni 2022 av Rune Elnan.

Figur H. Målsatt bilde av ny do, vedlegg til søknad frå Dovre fjellstyre.

Fjellstyrets hytte ved Storrvatnet er vist på kart i figur I. Hytta og transportraseen ligger i Grimsdalen landskapsvernområde.

Figur I. Kartutsnitt, Storrvatnet og grenser for Grimsdalen landskapsvernområde.

Dovre fjellstyre har opplyst at de trenger tre turer med snøskuter for å gjennomføre transporten.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Grimsdalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på en del av et stort sammenhengende fjellområde, med leveområder villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- sikre viktige og mye brukte trekkområder for villreinen,
- ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1. Landskapet

1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring av bygninger eller anlegg,(...)

5. Motorisert ferdsel

5.1. Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken er forbudt.

5.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

b. Luft- og snøscootertransport av brensel, materialer, utstyr og proviant til buer, hytter, setre, anlegg mv.

Forvaltningsplan

s. 41

- Behovsvurderinger for tilbygg og nybygg vil være strengere i nasjonalparkene enn i landskapsvernområdene. Forvaltningsmyndigheten vil be fagkompetanse i kommune og/eller fylkesmannen om en vurdering av landbruksmessige behov for utvidelser og nybygg.
- Behov tilknyttet fritidsbruk vil vurderes strengere enn behov tilknyttet landbruk. Utover estetiske og kulturhistoriske hensyn vil tiltak knyttet til fritidsboliger bli vurdert ut fra den effekt det kan ha på ferdselen inn i områder som er viktige for villrein. Denne vurderingen vil ses i lys av den praksis som råder etter PBL for alle byggesaker innenfor og inntil villreinens leveområde, slik det avgrenses i fylkesdelplanen for Rondane.

s. 45

Nye bygninger

Søknader om nybygg vil bli vurdert strengt og må behandles som en dispensasjon etter § 4, med unntak av de formål som nevnes spesielt nedenfor. Det vil kun være aktuelt med nybygg i form av små uthus for eksempel for å dekke behovet for utedo, vedskjul eller lignende. Nybygg vil i slike tilfeller kun være aktuelt der dette ansees som mer gunstig av hensyn til landskapet eller bygningsmiljøet, enn utvidelse av eksisterende hytte/bu/stølshus. Det vil ikke være tillatt å føre opp fritidsbolig, eller hytter for utleie.

Naturmangfoldloven

§ 48

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens

§ 7 om miljørettslige prinsipper i

§ 8 kunnskapsgrunnlag, § 9 føre-var prinsippet,

§ 10 samlet belastning på økosystemet,

§ 11 kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

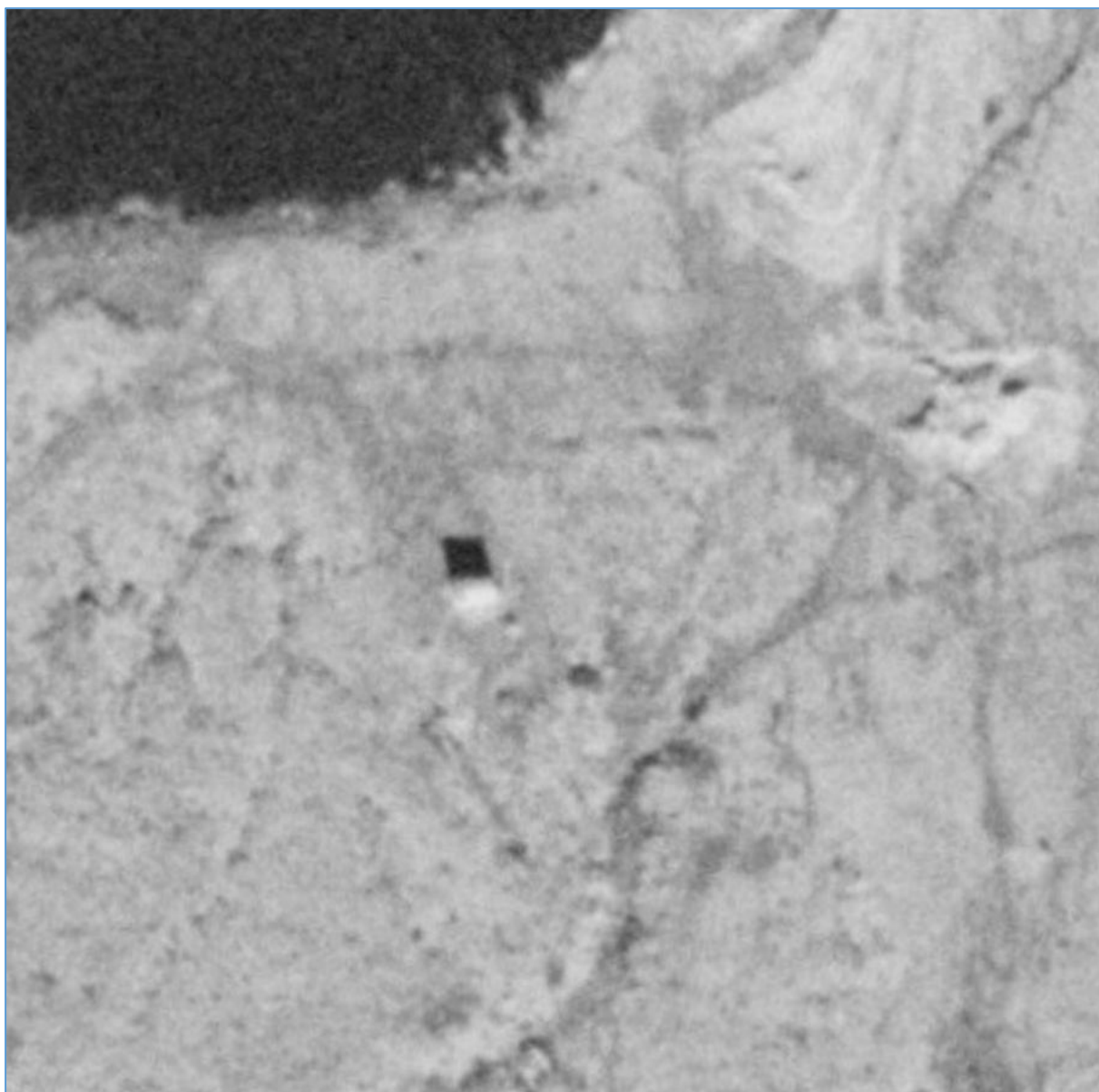
Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden.

Vurdering

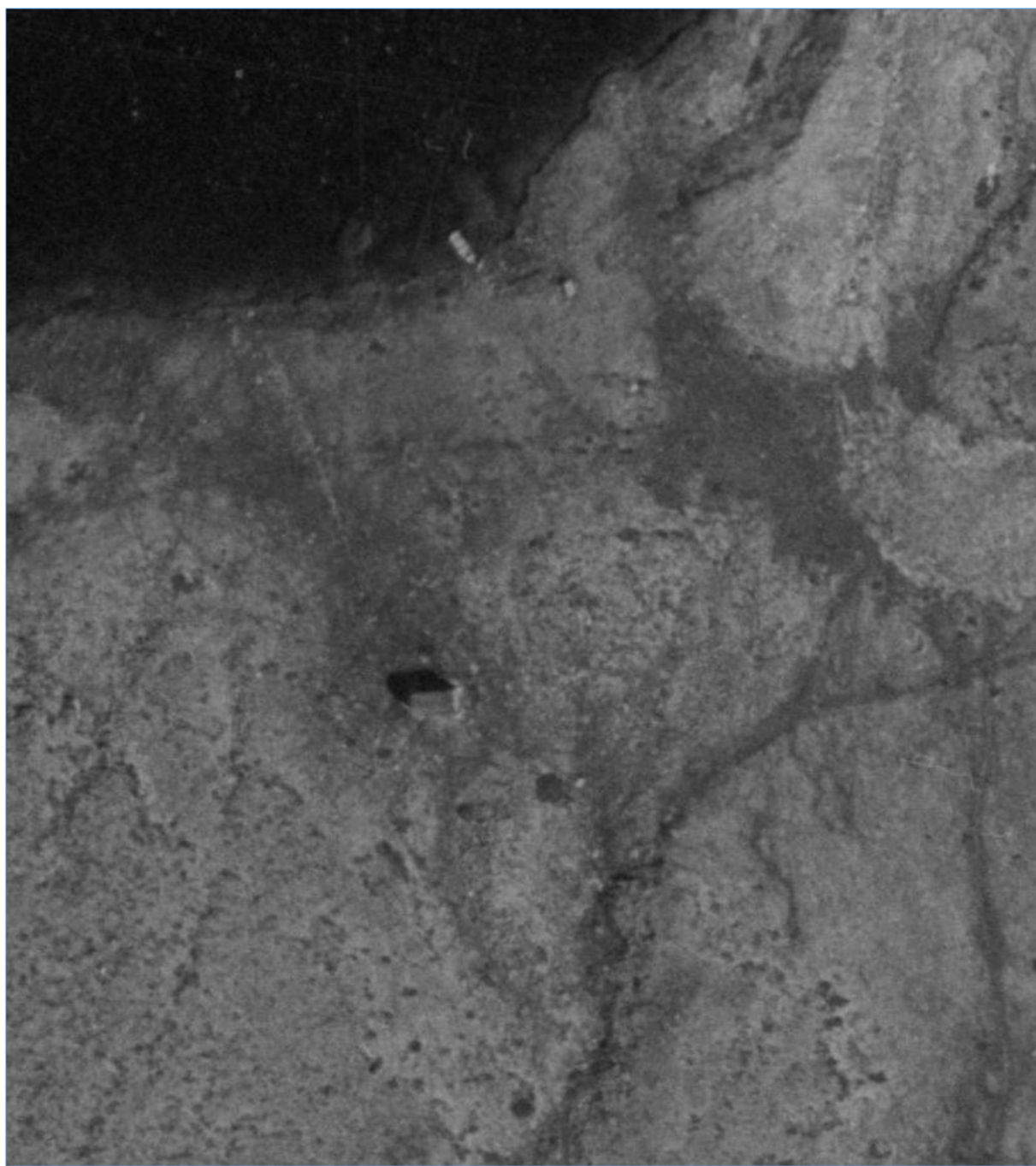
Ny utedo

Dovre fjellstyre har søkt om å få fjerne utedoen ved bua ved Storrvatnet, og erstatte den med en helt ny do. Tiltaket blir derfor etter vanlig praksis i byggesaker å se på som oppføring av et nytt bygg. Det er forbud mot oppføring av bygninger i Grimsdalen landskapsvernområde. Søknaden må følgelig behandles som en dispensasjonssak etter naturmangfoldloven § 48. For at det skal kunne vurderes å gi dispensasjon må tiltaket ikke stride mot vernevedtakets formål og ikke kunne påvirke verneverdiene i nevneverdig grad.

Verneformålet er bl.a. å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap. I vernebestemmelsen er det særlig nevnt at området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Flybilder viser at det var hytte i det aktuelle området både i 1963 og 1980, men da med en litt annen plassering enn i dag. Naust og utedo ser ut til å ha blitt oppført etter 1980, men før 2009, da flybilde fra dette året viser nåværende situasjon. (Se figurene J-L)

Figur J. Flybilde, det aktuelle området 1963.

Figur K. Flybilde, det aktuelle området 1980.

Figur L. Flybilde, det aktuelle området 1980.

Siden det er en etablert bruk av området med hytte og utedo, vurderer nasjonalparkforvalteren tiltaket som ikke å være i strid med verneformålet. Landskapets art og karakter blir ikke vesentlig endret av tiltaket, da utedoen blir oppført på samme plass, og med tilsvarende størrelse og fasade. Verneverdiene blir vurdert å ikke bli nevneverdig påvirket av tiltaket. Vilkårene for å vurdere om det kan gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 er oppfylt.

Dovre fjellstyre kan vise til at hytta og området har en bruk av et visst omfang. Det er derfor behov for en utedo for å ivareta sanitære forhold. Fjellstyret kan videre vise til en bygningsmessig slitasje, og behovet for en mer praktiske løsning for drift av utedoen. Nasjonalparkforvalteren vil etter dette innstille på at det blir gitt dispensasjon.

Motorferdsel

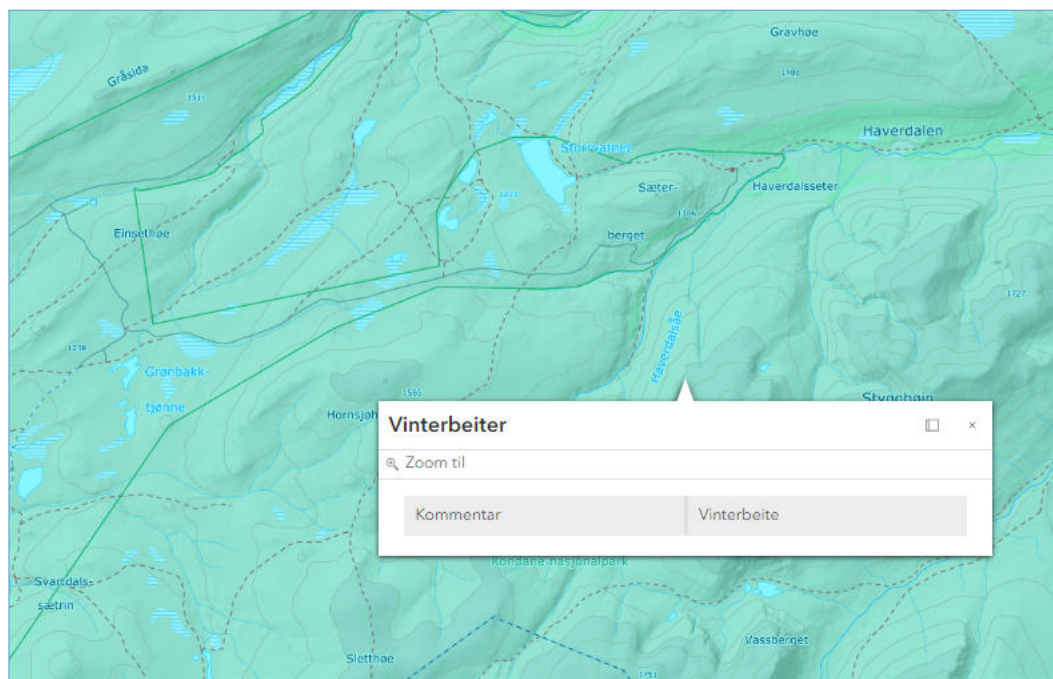
Fjerning av eksisterende og oppføring av en ny utedo medfører transportbehov som krever bruk av motorferdsel. I verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde er det i § 3, pkt. 5.3 b) en hjemmel for å gi tillatelse til frakt av brensel, materialer, utstyr og proviant til buer, hytter, setre, anlegg mv. Dovre fjellstyre sitt transportbehov faller innenfor denne bestemmelsen.

Kunnskapsgrunnet om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger:

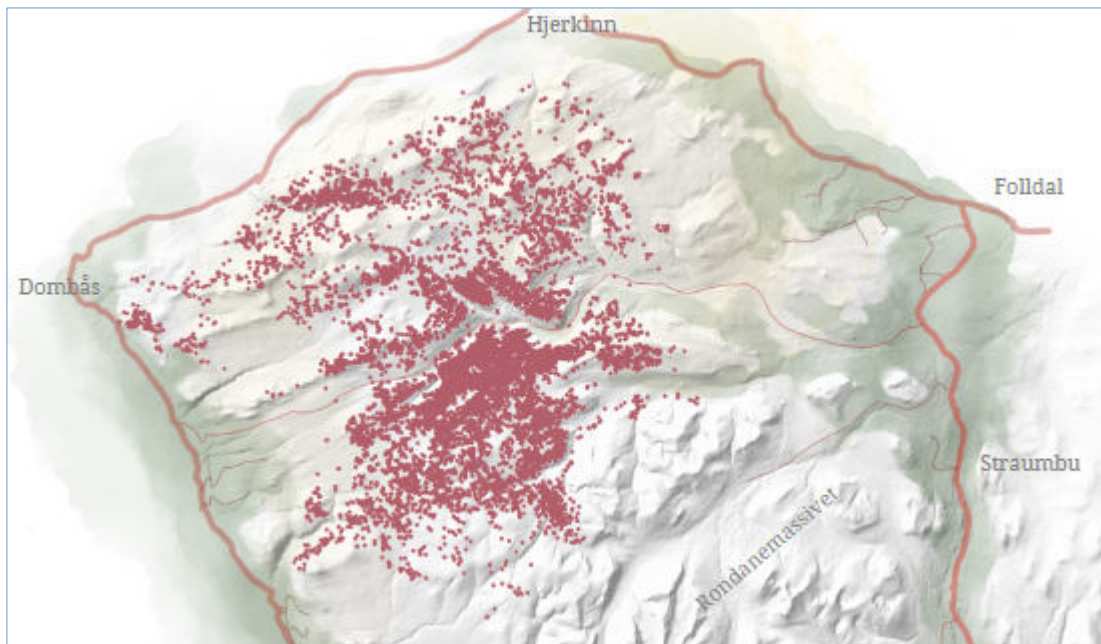
- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølnekletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området.
- NINA Rapport 2126 Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022.

(jf. naturmangfoldloven § 8)

I figur M er det vist et kartutsnitt med grense for vinterbeiter for villrein i Rondane nord. Figuren viser at beiteområdet når helt ned til Avsjøen og nærområdene her.

Figur M. Grense for vinterbeiter – kartfortelling Kunnskapsgrunnet for delnorm 3 i Rondane (<https://villrein.no/kvalitetsnorm/delnormtrerdane/>)

Figur N. GPS-merka simlers arealbruk vinterstid 2009 – 2018 (villrein.no)

Med et godt kunnskapsgrunnlag er det lite relevant med før-var-vurderinger. Forsøk med GPS-merka simler viser at villreinen i stor grad bruker det aktuelle området vinterstid, se figur M og N. Det er likevel snakk om et begrenset antall turer med snøskuter. Den omsøkte transporten og byggetiltaket vil i liten grad bidra til en økt samlet belastning på økosystemet. Det blir satt vilkår for å ivareta verneverdiene i området. (jf. naturmangfoldoven § § 9, 10, 11 og 12.)

Dovre fjellstyre har en gjeldende tillatelse for motorferdsel for tilsyn med og transport til sine buer i verneområdene. Det synes derfor urimelig å kreve bruk av leiekjører i denne saken.

Arkivsaksnummer: 2023/15217-3

Saksbehandler: Ingvild Skarsaune

Dato: 07.02.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	6/2024	16.02.2024

Sak - Frydalen LVO - dispensasjon - skilting av tursti - Frybrua - Fryosbrua - Kvamsfjellet Vel

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i verneforskriften for Frydalen Landskapsvernområde § 3, pkt. 1.3 k) får Kvamsfjellet vel tillatelse til merking av sti fra Frybrua til Fryos-brua.

Vilkår:

1. Tillatelsen gjelder merking gjort i henhold til søknaden når det gjelder plassering av nye skilt, samt utforming og omfang av disse.
  - a. Merkede stier merkes i tråd med DNTs norm som beskrives i merkehåndboka og er utarbeidet av DNT i samråd med miljøvernmyndighetene.
2. Arbeidet med å sette opp skiltene skal utføres på en slik måte at naturen tar minst mulig skade.
3. Tillatelsen er gyldig i tre år fra da vedtak ble fattet i saken.
4. Forvaltningsmyndigheten skal ha melding når tiltaket er utført, vedlagt foto av det som er utført. Sendes på e-post til: finpost@statsforvalteren.no, og merkes arkivsak 23/15217.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Vedlegg søknad skilting sti Frydalen Kvamsfjellet vel
Søknad fra Kvamsfjellet vel mottatt på epost 17.11.2023.
Vedlegg til søknad med kart, skiltplassering og foto fra stien.

Saksopplysninger

Kvamsfjellet vel har i epost datert 17.11.2023 søkt om følgende:

«Kvamsfjellet Vel jobber med et turmål-prosjekt der formålet er å lage fine turer og nærturer på Kvamsfjellet. Vi legger opp til turmål som er interessante i form av informasjon om ulike

kulturminner som blant annet fangstgraver, jernvinningsanlegg, kleberstein-gruvedrift og seterkultur. I tillegg er vi opptatt av å lage turer som inspirerer barn og unge til å bli glad i friluftsliv. Vi ønsker også å bidra til at ferdselen kanaliseres mest mulig til de sentrale områdene på Kvamsfjellet, og blir et bidrag til at folk ikke oppsøker sårbare områder, blant annet for villreinen.

Vi har samarbeid med Kvam IL, Rondane Kvamsfjellet Turløypelag og Kvam Historiske Forening, men det er Kvamsfjellet Vel som «eier» prosjektet.

Ett av disse turmålene er en rundtur som starter på Hovde, passerer fangstgraver ved Hovdehalsen og går videre ned til Frybrua. Derfra går turen etter en allerede godt opparbeidet sti til Fryos-brua og videre tilbake til Hovde, der det også blir informasjon om gammel seterkultur.

Over en strekning på 2,9 km kilometer går stien på østsiden av Frya helt i utkanten av Frydalen landskapsvernområde som ifølge vernebestemmelsene er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Men vi forstår det også slik at verneplanen åpner for at allmennheten fortsatt skal ha anledning til naturopplevelser gjennom tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten teknisk tilrettelegging.

Vi håper og tror at den rundturen vi planlegger faller inn under begrepet tradisjonelt og enkelt friluftsliv og at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse skiltingen som vedlagte skiltplan viser.

Vi søker derfor om tillatelse til å skilte rundturen fra Frybrua til Fryos-brua, Vi trenger tillatelse til å sette opp fem skilt der ett av dem vil stå på et allerede eksisterende skiltstativ.

Skiltene blir utformet som på eksempelet under, men med to linjer under rundenavnet:

Pekere underveis på rundturen

Figur 1: Utforming av skilt, fra søknad.

- Skilt nr 1: 6,9 km Frylirunden 6,9 km (øverst)
2,9 km Fryosen (vandre-emblem i midten) Hovde 2,6 km (på linja under)
4,3 km Hovde
- Skilt nr 2 6,9 km Frylirunden 6,9 km
2,2 km Fryosen (vandreemblem i midten) Hovde 3,3 km (på linja under)

3,6 km Hovde

Skilt nr 3 Dette skiltet er kun et enkelt pekeskilt med en vandrer og emblem for rundtur, se eksempelet.

Skilt nr 4 Dette skiltet er kun et enkelt pekeskilt med en vandrer og emblem for rundtur, se eksempelet.

Skilt nr 5 6,9 km Frylirunden 6,9 km (øverst)

1,4 km Hovde (vandreemblem i midten) Frybrua 2,9
Hovde 5,5 km

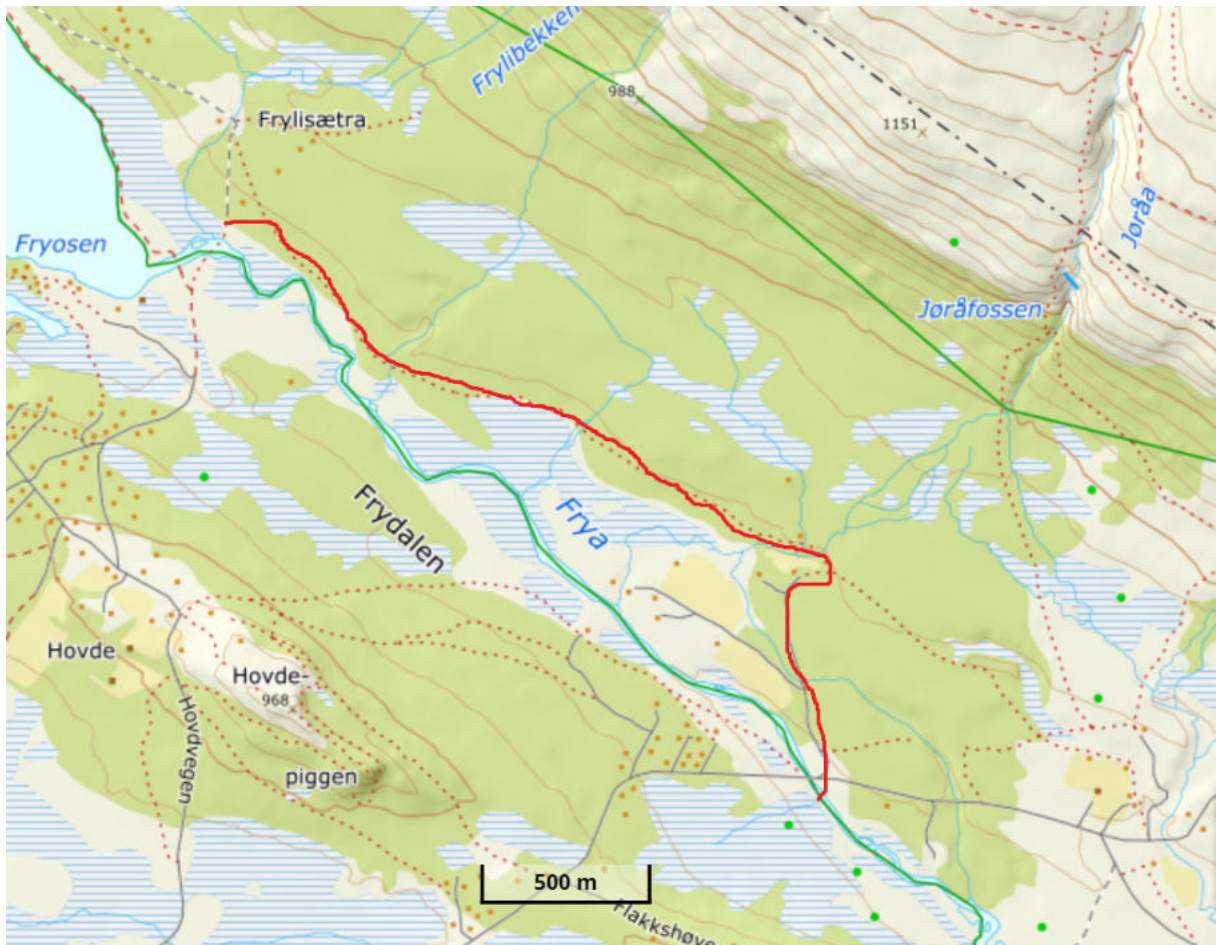
Bildene under er tatt fra to ulike steder underveis fra Frybrua mot Fryosen. Som man ser er det en godt opparbeidet sti som vi ber om å få skilte. Bildet til venstre er tatt 3-400 m etter hyttetunet og det andre er tatt ganske nær Fryosen.»

Figur 2: Bilder fra søker som viser opparbeidet sti det søkes om å merke.

For utfyllende informasjon med kart og skiltutforming henvises til vedlegg til søknaden.

Figur 3 viser kartutsnitt hvor omsøkt sti er tegnet inn.

Figur 3: Kartutsnitt hvor sti som ønskes merket er tegnet inn. Vernegrensen vises med grønn strek (Norgeskart 01.02.2024).

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2. Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging

§ 3. Vernebestemmelser

1. *Landskapet*

- 1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som veibygging, oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

- 1.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

(...)

- k. Opparbeiding og merking av nye turstier og løyper.

Forvaltningsplan

s. 66:

«Verneforskriften åpner for at allmennheten som ønsker å utøve tradisjonelt friluftsliv skal få oppleve de store verneområdene i Rondane, for friluftslivet er en del av formålet med vernet. Såfremt verneverdiene er ivarett skal allmennheten, i nasjonalparkene og landskapsvernområdene, fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av tilrettelegging. Teknisk tilrettelegging som bruk av merking, klopplegging, bruer, gjerder, brygger eller lignende skal benyttes ved behov.

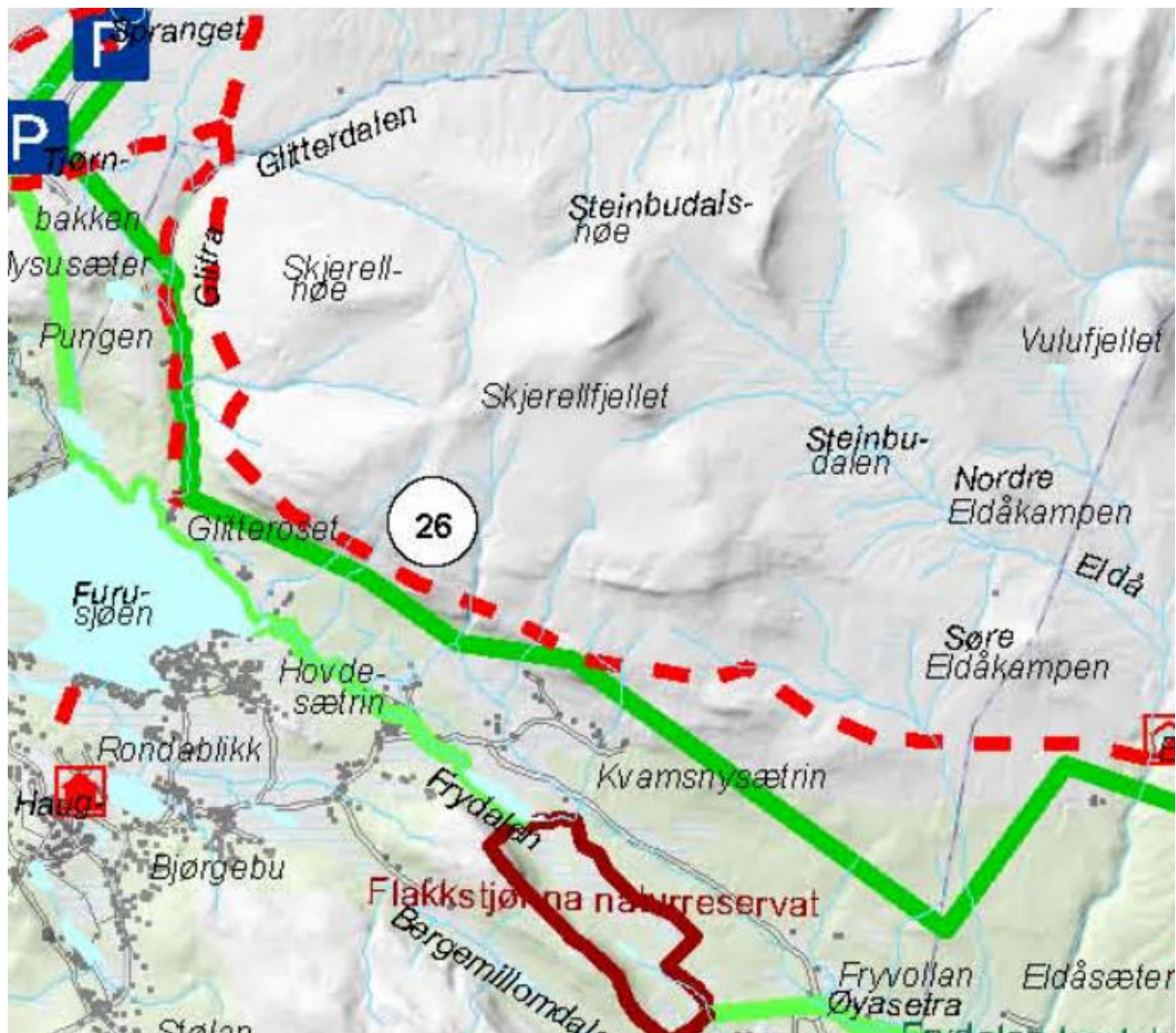
All ferdsel i nasjonalparkene og landskapsvernområdene skal skje hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på vegetasjon eller kulturminner og slik at dyrelivet ikke forstyrres unødige. Skal vi kunne bruke naturområdene våre til friluftsliv også i framtiden, må sporløs ferdsel og minimal forstyrrelse være et nøkkelbegrep for utøving av friluftsliv. Det er svært viktig at brukerne av Rondaneområdet gjør hva de kan for å forlate naturområdene i samme tilstand som da de kom.»

s.67:

«For å kunne forene målet om å ivareta verneverdiene og samtidig sikre allmenn ferdsel er kanaliseringstiltak et viktig verktøy for mest mulig å unngå konflikt mellom ferdsel og villrein.»

Vedlegg 17 «Turstier»:

Figur 4: Kartutsnitt fra vedlegg 17 i forvaltningsplanen som viser turstier.

Naturmangfoldloven

Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens § 7 om miljørettslige prinsipper:

- § 8 kunnskapsgrunnlag,
- § 9 føre-var prinsippet,
- § 10 samlet belastning på økosystemet,
- § 11 kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden.

Vurdering

Det åpnes i verneforskriftens § 3, punkt 1.3 k) for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til opparbeiding og merking av nye turstier og løyper. I dette tilfellet dreier det seg om merking av en allerede etablert sti som går helt i utkanten av verneområdet. Merkingen vil legge til rette for en runde, og et slikt tilbud vil kunne være et kanaliseringstiltak for å hindre mer ferdsel innover i mer sårbare deler av verneområdet. Stien vil gå helt i kanten av verneområdet, og vil slik sett ikke føre til økt ferdsel innover. Samtidig så kan tilretteleggingstiltak føre til økt tilstrømming til området, hvor igjen noen vil trekke lengre innover i verneområdet. Dette er på generelt grunnlag ikke ønskelig. Vi vurderer at det omsøkte tiltaket vil ha begrenset virkning på samlet belastning, og at fordelene med å kanalisere ferdselen til randsonen overgår eventuelle negative virkninger. Stien som skal merkes er allerede anlagt, så det er ikke snakk om etablering av helt ny sti.

Forvaltningsplanen viser at det er tillatt å merke sti fra Luseby ved Furusjøen og opp Glitterdalen. Det etablerte stinettet mellom Peer Gynt seterveg, Fryosen og Luseby er den mest brukte tilkomsten hit. Stiene er delvis skiltet utenfor verneområdet, traseene er T-merka. Den omsøkte skiltinga vil derfor, etter nasjonalparkforvalterens vurdering, i liten grad bidra til økt ferdsel i Glitterdalen, men kan i stedet lede til alternative ruter i dalrommet i Frydalen landskapsvernområde. Tiltaket kan slik ha en kanaliserende effekt.

Skilttypen det vises til i søknaden finnes i Merkehåndboka, utgitt av Den Norske Turistforening, Innovasjon Norge og Friluftsrådernes Landsforbund, denne finnes på Miljødirektoratets hjemmeside [Skilting og merking av stiar - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](http://miljodirektoratet.no).

Naturmangfoldloven

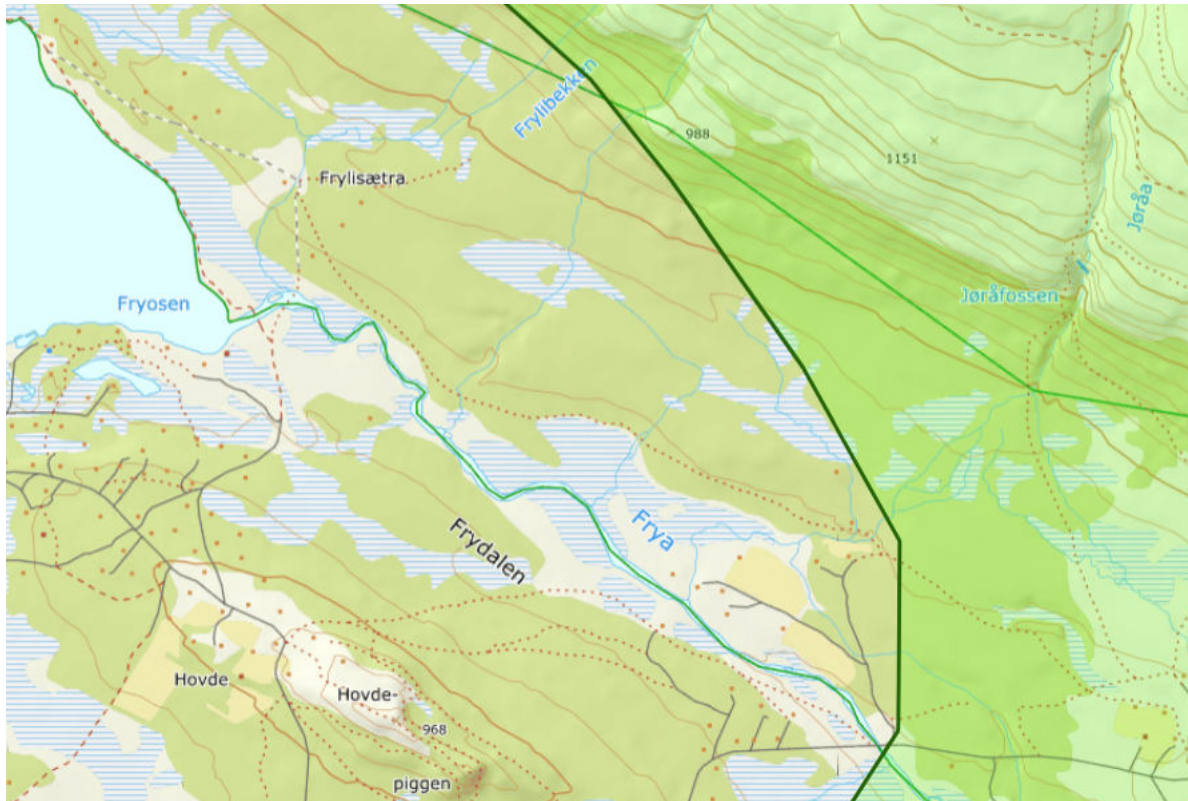
Søknaden må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger:

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølknletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).

Området hvor stien ligger er i utkanten av villreinområdet. I figur 5 vises grensene for sommer- og høstbeiter for villrein i Rondane, det omsøkte området ligger utenfor disse. Samtidig er det viktig å påpeke at disse grensene ikke er absolutte, og at det skal tas hensyn også i tilgrensende områder.

Figur 5. Grense (mørk grønn) for viktige sommer- og høstbeiter for villrein i Rondane ([delnormtrerdane | Villrein](#)).

§ 9 «Føre-var-prinsippet»

Med et godt kunnskapsgrunnlag som det er vist til i punktet over, er det ikke nødvendig med føre-var tilnærming.

§ 10 Økosystemtilnærming

Stien er allerede etablert og i bruk. Det er ikke å forvente at noe økt bruk på grunn av skilting vil påvirke økosystemet nevneverdig.

§ 11 kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver.

Det er lagt inn følgende vilkår: Hvis eksisterende stier eller løyper kommer i konflikt med villreins arealbruk, eller på andre måter kommer i konflikt med verneformålet, kan forvaltningsmyndigheten kreve at den som er ansvarlig for stiene eller løypene iverksetter skadereduserende tiltak i tråd med anbefalinger fra forvaltningsmyndigheten.

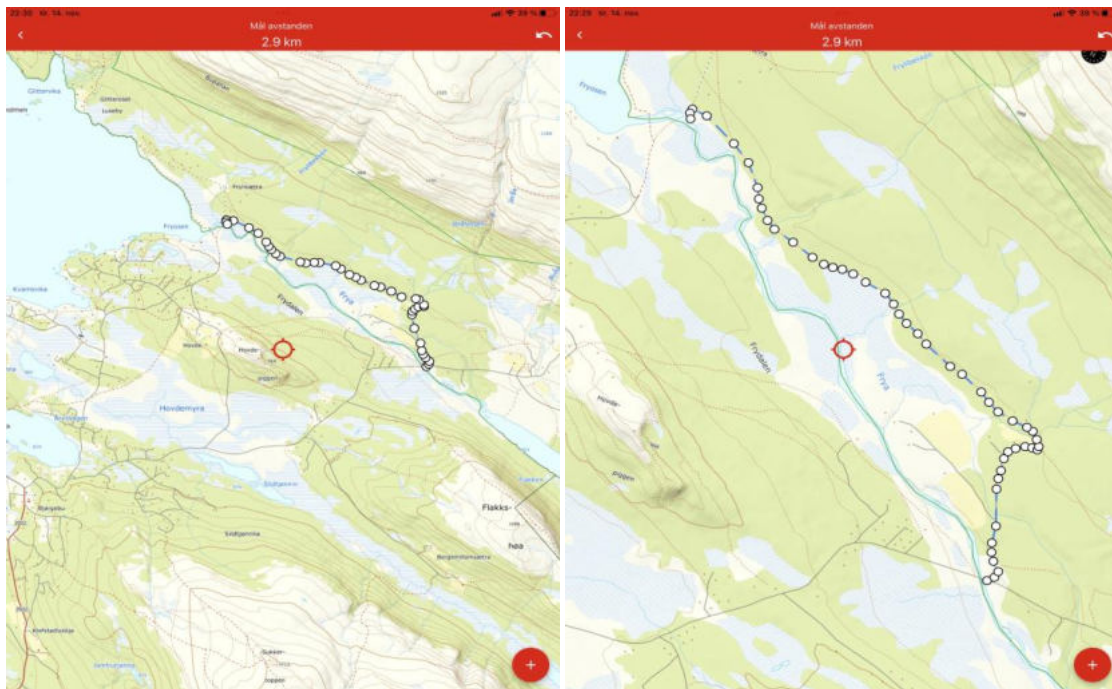
§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Det er satt vilkår om at oppsetting av skilt gjøres på en slik måte at naturen tar minst mulig skade.

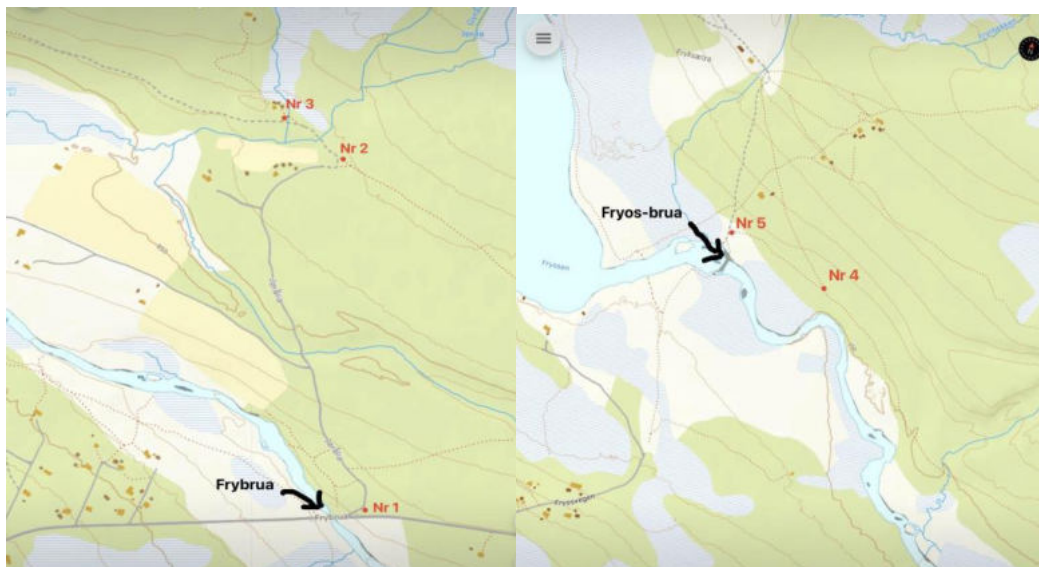
Det gjøres oppmerksom på at denne saken kun har behandlet tillatelse til å sette opp skilt i Frydalen LVO. Eventuelle andre søknadspliktige tiltak må søkes om til rette instans. Dette kan for eksempel være motorferdsel i forbindelse med skiltoppsetting.

Vedlegg med kart, skiltplassering og foto fra stien

Bildet til venstre viser først hvor denne stien ligger på Kvamsfjellet, og det neste bildet er en litt mer detaljert oversikt over traseen fra Frybrua til Fryos-brua. Strekningen er 2,9 km.

Bildet til venstre: Det første skiltet (nr 1) ved Frybrua kan settes på et eksisterende skiltstativ med mange skilt som står der Jørålivegen tar av fra Nysetervegen. Skiltplasseringen er markert med en rød prikk. Skilt nummer 2 bør stå litt etter der vegen har gått over til sti og gjør en krapp sving til venstre. Skilt nummer 3 bør stå rett etter en liten bekk ved et hyttetun.

Bildet til høyre: viser hvor skiltene bør stå ved Fryos-brua. Skilt nummer 4 bør stå i et y-kryss, og skilt nummer 5 bør stå rett opp (nord) for Fryos-brua, for å lede folk over Fryos-brua, men også for å lede folk inn i stien mot Frybrua, siden dette er en del av en runde.

Foto fra steder der skilt bør plasseres:

Ved Frybrya står dette skiltstativet, og her kan skilt nummer 1 skilt plasseres.

Bildet til venstre: Den blå prikken viser hvor skilt nummer 2 bør stå, der stien tar en krapp venstresving.

Bildet til høyre: Den blå prikken viser hvor skilt nummer 3 bør stå, fordi det også går en sti til høyre for hyttetunet. Her er det kun nødvendig med et enkelt pilskilt, uten tekst.

Dette bildet viser Y-krysset når vi nærmer oss Fryosbrua, hvor skilt nummer 4 bør stå. Her er det nok med et enkelt pilskilt uten tekst.

Dette bildet viser området rett opp (nord) for Fryos-brua. Her må skilt nummer 5 stå, som viser veg i begge retninger, siden dette er en del av en runde. De som kommer fra Frybrua, skal ledes tilbake til Kvamsfjellet/Hovde. De som kommer fra Hovde, skal ledes mot Frybrua.

Her vises hele Frylirunden, med det området som går gjennom landskapsvernområdet markert med små rundinger.

Arkivsaksnummer: 2024/1881-1

Saksbehandler: Ingvild Skarsaune

Dato: 06.02.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	7/2024	16.02.2024

Rondane-Dovre NP - Retningslinjer kommersielt merke

Innstilling fra forvalter

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre ber sekretariatet sende forslag til retningslinjer på høring til berørte virksomheter.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Retningslinjer for kommersiell bruk av merkevaren Norske nasjonalparker
- 2 Søknad-kommersielt-merke (1)

Saksopplysninger

Miljødirektoratet har en ordning hvor virksomheter med geografisk tilhørighet til en nasjonalpark (og i enkelte tilfeller andre verneområder) kan søke om tillatelse til å benytte et spesiallaget merke for denne merkevaren, sammen med logo for egen virksomhet. Det er designet egne merker for formålet (kommersielt merke) og det er nasjonalparkstyret (eller annen forvaltningsmyndighet) for den aktuelle nasjonalparken eller verneområdet som behandler søknaden. Styret eller forvaltningsmyndighet skal ha godkjent besøksstrategi for området.

Vurdering

Nasjonalparkforvalteren har utarbeidet retningslinjer for godkjenning av bruk av kommersielt merke i tråd med intensjonen i designmanuelen for merkevaren Norges nasjonalparker. Nasjonalparkforvalteren tilrår at forslag til retningslinjer sendes på høring til berørte virksomheter.

Generell informasjon fra Miljødirektoratet:

Virksomheter med geografisk tilhørighet til en nasjonalpark (og i enkelte tilfeller andre verneområder) kan søke om tillatelse til å benytte et spesiallaget merke for denne merkevaren, sammen med logo for egen virksomhet, i markedsføringen av et produkt, tjeneste eller aktivitet. Portalsymbolet er et registrert varemerke i Patentstyret, og kan ikke benyttes av virksomheter uten at dette er godkjent.

Det er designet egne merker for formålet (kommersielt merke) og det er nasjonalparkstyret (eller annen forvaltningsmyndighet) for den aktuelle nasjonalparken eller verneområdet som behandler søknaden. Styret eller forvaltningsmyndighet skal ha godkjent besøksstrategi for området.

Hvem kan bruke det kommersielle merket?

En kommersiell, frivillig eller annen type virksomhet som foregår i, eller ved en nasjonalpark. Hvis produktet som tilbys kommer fra en nasjonalpark, eller det arrangeres en aktivitet i eller ved en nasjonalpark, så er det mulig å søke om tillatelse til å bruke merket.

Hva står merket for?

Det kommersielle merket er utviklet for å gi en mulighet til å markedsføre en bedrift, aktivitet eller produkt i relasjon til Norges nasjonalparker, og sier noe om geografisk tilhørighet til en nasjonalpark eller et verneområde. Merket er ikke et kvalitetsstempel, og representerer ikke en godkjenning, noen form for finansiering eller annen støtte fra nasjonalparken eller forvaltningsmyndighet. I seg selv ligger det en kvalitet i å ligge i nærheten av en nasjonalpark eller verneområde, det er dette vi ønsker at de lokale bedriftene skal kunne nyte godt av.

Merket kan brukes som klistremerker i butikkvinduer, i program eller brosjyrer, på nettsider, i e-post, på produkter og plakater.

Generelle kriterier for bruk fra MD:

- Det kommersielle merket må ikke brukes på en måte som kan skade Norges nasjonalparkeres omdømme, eller på en måte som strider mot nasjonalparkens- eller verneområdets retningslinjer eller formål.
- Det er ikke tillatt å bruke merket på reklamemateriell eller varer uten følge av virksomhetens egen logo. Det må alltid gå klart frem hvem virksomheten bak produktet eller tjenesten er, at dette ikke er et nasjonalparkprodukt eller -tjeneste, og at det ikke er et nasjonalparkgodkjent produkt eller tjeneste.
- Merket skal ikke endres i form, beskjæres eller tillegges design eller egen tekst. Det er retningslinjer som beskriver riktig bruk.
- Merket kan ikke selges videre eller distribueres til tredjepart.
- Ved misbruk av det kommersielle merket kan tillatelsen til bruk trekkes tilbake.

Hvorfor må det foreligge en signert avtale?

- Logoen for Norges nasjonalparker er en verdifull ressurs, og et beskyttet varemerke, dette gjelder også det kommersielle merket.

Retningslinjer for kommersiell bruk av merkevaren Norske nasjonalparker i Rondane- Dovre nasjonalparker - Arbeidsdokument

- Det er viktig å håndheve riktig bruk til fordel for alle som ønsker å knytte sin virksomhet til Norges nasjonalparker, og misbruk kan ødelegge verdien for alle som benytter merket. Vi ber derfor om at det signeres en forpliktende avtale.
- Gjennom avtalen anerkjenner du kriteriene for bruk og binder deg til å bruke merket respektfullt, hensiktsmessig og etter retningslinjene.
- Bare de som har søkt om og fått tillatelse til å bruke merket, kan gjøre det.

Forslag til retningslinjer for Rondane-Dovre:

Tar utgangspunkt i retningslinjene fra Miljødirektoratet:

- Det kommersielle merket må ikke brukes på en måte som kan skade Norges nasjonalparkeres omdømme, eller på en måte som strider mot nasjonalparkens- eller verneområdets retningslinjer eller formål.
- Det er ikke tillatt å bruke merket på reklamemateriell eller varer uten følge av virksomhetens egen logo. Det må alltid gå klart frem hvem virksomheten bak produktet eller tjenesten er, at dette ikke er et nasjonalparkprodukt eller -tjeneste, og at det ikke er et nasjonalparkgodkjent produkt eller tjeneste.
- Merket skal ikke endres i form, beskjæres eller tillegges design eller egen tekst. Det er retningslinjer som beskriver riktig bruk.
- Merket kan ikke selges videre eller distribueres til tredjepart.
- Ved misbruk av det kommersielle merket kan tillatelsen til bruk trekkes tilbake.

Egne punkt:

- Tillatelse til bruk av kommersielt merke blir gitt av nasjonalparkstyret, etter skriftlig søknad.
- Tillatelsen gjelder for inntil tre år om gangen, og kan enkelt fornyes dersom bedriften fremdeles har aktivitet som fyller alle sentrale og lokale vilkår.
- Merket kan omfatte produkt som opplevelser, aktiviteter, overnatting og servering, forbruksvarer som mat og drikke, eller lokalt produserte produkt som kan knyttes til verneområdet.
- Retningslinjene for tildeling av merket har en prøveperiode på 3 år. Ordningen med tilhørende rutiner og retningslinjer skal evalueres før eventuell videreføring.
- Dersom det er behov for justeringer før prøveperioden utgår, kan retningslinjene revideres dersom uklare punkt skulle dukke opp ved oppstart av ordninga.

Merkene det kan søkes om å bruke:

Kategori opprinnelse Kommer fra/ Origins from	KOMMER FRA:	 Jostedalsbreen nasjonalpark
	ORIGINS FROM:	
	BOAHTÁ DÁS:	 Byrkije nasjonalpark
	ORIGINS FROM:	
Kategori aktivitet Skjer i/Happening in	SKJER I:	 Jostedalsbreen nasjonalpark
	HAPPENING IN:	
	DÁHPÁHUVVÁ DÁS:	 Byrkije nasjonalpark
	HAPPENING IN:	
Kategori lokalisering Ved/Located in	VED:	 Jostedalsbreen nasjonalpark
	BY THE:	
	DÁN BOKTE:	 Byrkije nasjonalpark
	BY THE:	

Du må oppfylle ett av følgende kriterier for å være kvalifisert til å søke;

Kryss ut riktig boks og fyll deretter ut og returner skjemaet. Husk signatur!

Jeg er en bedrift, organisasjon, gruppe eller en person som:

- er basert i eller ved en nasjonalpark, eller tilbyr en tjeneste som skjer i en nasjonalpark eller verneområde eller tilbyr et produkt som kommer fra en nasjonalpark eller verneområde
- arrangerer en tidsbegrenset aktivitet i eller ved en nasjonalpark eller verneområde.

Om virksomheten

Navn på bedrift, organisasjon, gruppe eller person	
Virksomhetskategori (Sett en sirkel rundt ditt valg)	Person Bedrift Organisasjon Annet
Organisasjonsnummer	
Filial (hvis relevant)	
Virksomhetsadresse:	
Type virksomhet:	
Nettside:	

Om søkeren (deg)

Navn på søker	
Tittel eller rolle	
Postadresse: (hvis forskjellig fra virksomhetsadresse)	
Postkode:	
Telefonnummer:	
E-postadresse:	

Hvilke(n) logo(er) søker du om å bruke?:

Kommer fra	Skjer i	Ved
☐	☐	☐

Språk:

bokmål	nynorsk	engelsk	nordsamisk	sørsamisk	annet (spesifiser)
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vennligst beskriv i tekst hvordan du har tenkt å bruke logoen(e):

Ved å fullføre søknaden, og inngå avtale for å bruke en eller flere av de kommersielle logoene, forstår jeg og forplikter jeg meg til å overholde følgende vilkår:

Om kommersielle logoer

- de representerer kun en geografisk tilhørighet til en nasjonalpark
- de er ikke et kvalitetsmerke
- de representerer ikke en godkjenning, eller innebærer finansiering eller annen støtte fra forvaltningsmyndigheten

Hvem kan bruke logoene?

- En virksomhet eller organisasjon som opererer eller ligger i eller ved en nasjonalpark, tilbyr en tjeneste som skjer i nasjonalparken eller et produkt som kommer fra nasjonalparken/verneområdet.
- En virksomhet, organisasjon, gruppe eller person som arrangerer en tidsbegrenset aktivitet i eller ved en nasjonalpark.
- Logoene er varemerkebeskyttet og har rettsvern.
- De kommersielle logoene må ikke brukes på en måte som kan skade Norges nasjonalparkeres omdømme, eller på en måte som strider mot nasjonalparkenes retningslinjer eller formål.
- Det er ikke tillatt å bruke de kommersielle logoene på reklamemateriell eller varer uten følge av virksomhetens egen logo, som f. eks på brevhode eller på emballasjen for et produkt. Det må alltid gå klart frem hvem virksomheten bak produktet eller tjenesten er, at dette ikke er et nasjonalparkprodukt eller -tjeneste og at det ikke er et nasjonalparkgodkjent produkt eller tjeneste.
- Logoene skal ikke endres i form, beskjæres eller tillegges design eller egen tekst.
- Logoene kan ikke selges videre eller distribueres til tredjepart.
- Ved misbruk av de kommersielle logoene kan tillatelsen til bruk trekkes tilbake.

Virksomhetens navn: .....

Signatur: ..... Navn med blokkbokstaver: .....

Sted, dato: .....

Navn på styre/forvaltningsenhet: .....

Signatur ..... Navn med blokkbokstaver.....

Tittel ..... Sted, dato .....

ST 8/2024 Delegerte vedtak
DS 1/2024 Rondane NP - Dovre NP m.fl. - dispensasjon - motorferdsel 2024 - 2027 - bruk av helikopter og snøskuter for telling av villrein - Rondane Nord villreinutvalg 2024/1910 07.02.2024 00:00:00
DS 2/2024 Delegert sak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - 2027 - barmark - bruk av jernhest i forbindelse med elgjakt - Strandsetersameiet øst - Daniel Kristoffersen 2024/1213 29.01.2024 00:00:00
DS 3/2024 Delegert sak - Dovre NP - dispensasjon - motorferdsel - frakt av laftetømmer og bygningvirke - Frisvollhuset - 230/1/233 2023/9310 23.01.2024 00:00:00
DS 4/2024 Delegert sak - Rondane NP - Frydalen NP - søknad om motorferdsel til Rondvassbu - snødekt mark - 2024 - 2025 - DNT Oslo og Omegn 2022/11533 18.01.2024 00:00:00
DS 5/2024 Delegert sak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - barmark - 2024 - 2027 - uttransport felt elg - Tore Hartz 2024/166 04.01.2024 00:00:00
DS 6/2024 Delegert vedtak - Dovre NP - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - snødekt mark - transport til to mosehus i Einbuggdalen - Storhøe - Breijordet - Tore Killi Moastuen 2024/309 18.01.2024 00:00:00
DS 7/2024 Delegert sak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - 2027 - snødekt mark - transport til jakthytte - Bjønnberget - Tore Hartz 2023/15439 04.01.2024 00:00:00
DS 8/2024 Delegert sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - 2027 - snødekt mark - ettersyn av Haverdalseter turisthytte - Knut Ståle Sætrum 2023/15471 22.12.2023 00:00:00
DS 9/2024 Delegert vedtak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2024 - snødekt mark - Korstadbu ved fremre Vulutjønn - Anders Anne 2023/15022 19.12.2023 00:00:00
DS 10/2024 Delegert sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - 2026 - barmark - Haverdalsvegen - transport til måsåbu ved Ryddølstjønn - Mette Onsum Berg - Johan Dokken 2023/14461 30.11.2023 00:00:00
ST 9/2024 Referatsaker
Motorferdsel for frakt av steinblokker fra Puttenvegen til sti til Formokampen ved Skjerungåe - Sel fjellstyre 2023/15293
DNT Oslo og Omegn - aktivitetskalender 2024 - Rondane - hensynet til villrein 2024/1502
Motorferdsel for frakt av steinblokker fra Puttenvegen til sti til Formokampen ved Skjerungåe - vedtak - Sel kommune 2023/15293
Avtale om transportoppdrag - Høvringen sti- og løypelag 2023/15293
Årsmelding 2023 for Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten 2024/1451
Svar - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - rapportering av antall anmeldelser til politiet i 2023 - brudd på miljøregelverket 2024/343
Vedtak om overtredelsesgebyr - Rondane NP - ulovlig bruk av drone til filming - Rondeslottet og Vinjeronden 2023/12362
Svar - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - barmark - snødekt mark - vedlikehold av Himmeldalsetra - Andreas Hartz - alternativ trase 2024 2021/11443
Kopi - kvittering for levert rapport - tiltaksmidler 2023 2022/9164
Kopi - Forslag til tiltaksplaner for syv villreinområder 2022/10917
Rondane NP - Grimsdalen LVO - stikking av skiløyper til Haverdalseter - innspill 2021/12779
Svar - Frydalen LVO - vegen til Nordre Eldåseter (Nysteig) - hastesak 2023/15440
Grimsdalen LVO - Parkeringsplass ved Tollevshaugen 2023/7024
Rondane NP - fornying av informasjon på Formokampen - framdriftsplan og budsjett 2023/4673